

İçindekiler

- Emperyalist Savaş ve İçsavaş.....	2
- Toplumsal ve Siyasal Gündem'den.....	8
- Kâğıttan Kuleler - Ferda Kar.....	22
- NATO Rusya ile savaşa mı hazırlanıyor? - Bryce White / Global Research....	23
- Yenilgiden Zafere - Murat Sağlam.....	25
- Yoldaşlar, İşçiler, Askerler, Köylüler ve Bütün Emekçi Halk! - Lenin.....	30
- Birleşip Ayrışmalardan HDK ve HDP'ye - Mustafa Özkan.....	32
- Sınıflar Mücadelesi, Etnik Mücadele - Fahri Pamir.....	34
- Burjuvazi ve Proletarya-ı - Mahir Sönmez.....	35
- Proletarya Diktatörlüğü! Şimdi sırası mı? - Nadi Öztüfekçi.....	44
- Erdoğan Kimin Özel Yaşamına Müdahale Etti ki?!..- Yusuf Erdem.....	48
- Ekim Devrimi Üzerine - Erdoğan Kuyucu.....	53
- Erdoğan Nereye Koşuyor – H. Habip Taşkın.....	54
- Şiir – Kışlık Saray – Nazım Hikmet.....	55

Anadolu Yayıncılık adına İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tahir Ozan
Aylık, Siyasal, Yaygın Türkçe Yayın
Adres: 847 Sk. No:32 Kat:2 Daire:7
Kemeraltı/konak/İzmir
Baskı tarihi:Kasım - Aralık 2013
Basım yeri: Özdemir Matbaacılık,
Dvutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi
Blok No: 145 Topkapı-İstanbul
Tlf. 0212 577 54 92

İletişim:

Web. www.sözveeylem.org

İzmir- 847 Sk. No:32 Kat:2 Daire:7
Kemeraltı/konak/İzmir

İstanbul-Bağlarbaşı mah. ortameydan sok.
6/1 Maltepe

Manisa-Turgutlu: Turan Mah. Kurultay Sk.
No:21 Kat:1 Turgutlu

Emperyalist Savaş ve İç Savaş

Söz ve Eylem'in, Haziran seçimlerinin ardından yayınlanan Temmuz 2011 sayısında üçüncü dönem AKP hükümetinin bir "savaş hükümeti" olduğu tesbiti yer aldı. Gündemi "Kürt açılımı" ve yeni anayasa tartışmalarının belirlediği bir dönemde kaleme alınan yazı, şöyle başlıyordu: "Yazının başlığının çok iddialı olduğu kuşku götürmez. Halkın büyük çoğunluğunun AKP'nin 3. dönem iktidarından "Kürt sorununun çözümü", "sivil" bir anayasa ve "ileri demokrasi" beklerken, bunun tam tersini ileri sürmek, elbette ilk bakışta şaşırtıcı gelebilir, tereddütle karşılanabilir. Hatta buna yeni bir komplo teorisi gözüyle bakılarak, bir kenara itilebilir. Ancak bir süreden beri bölgede ve Türkiye'de yaşanan gelişmeler dikkate alındığında şaşkınlığa ve tereddütte mahal kalmadığı görülecektir." (Söz ve Eylem, sayı.2, s.40) Yazının devamında bu tespitin dayanakları ele alınarak devletin baskı ve ideolojik aygıtlarının emperyalist savaş ve iç savaşa uygun olarak yeniden dizayn edildiği vurgulanıyordu.

Aradan geçen iki yılı aşkın sürede, Türkiye'de ve bölgede yaşananlar bugün bu tespiti hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde doğrulamaktadır.

Devletin emperyalist savaş ve iç savaşa uygun olarak dizaynı, ne kapitalist sistemin bugün içinde bulunduğu durumdan, ne de Türkiye'nin

bu sistem içindeki konumundan bağımsız olarak ele alınmakla anlaşılabilir. Kapitalizmin bugün içinde bulunduğu durumu belirleyen temel olgular, krizin ve paylaşım savaşının aynı tarihsel kesitte üst üste düşmeleri, birbirini besleyip büyütmeleridir.

Uzun süren bir dönemden beri emperyalist güç odakları arasında, ABD'nin askeri üstünlüğü altında ve esas olarak uzlaşmayla yürütülen paylaşım; krizin güç dengelerini sarsıcı ve değiştirici etkisiyle yeni bir döneme giriyor. Emperyalist devletlerin hayati çıkarları söz konusu oldukça, savaşın biçimi kadar seyri de değişiyor. Hedef devletlerin iç çelişkilerine (etnik, dinsel vb.) dayalı olarak "taşeron" ya da "vekalet" savaşları yoluyla yürütülmesi zorlaşıyor. Bunun yerini doğrudan emperyalist güç odakları arasındaki kamplaşma alıyor.

2008'de Rusya'nın Gürcistan'a müdahaleleriyle belirginleşen kamplaşma, bugün Suriye müdahalesi çerçevesinde ABD ve Rus savaş fiollerinin Akdeniz'de konumlanmasıyla daha da netleşmiştir.

Uzak Doğu'daki gelişmeler ise kamplaşmanın sadece Ortadoğu'yla sınırlı olmadığını, olamayacağını gösteriyor. Geçtiğimiz Temmuz ayında Rusya ve Çin'in Pasifik'te düzenlediği ortak deniz tatbikatına, ABD ve Japonya'nın

aynı tarihte ortak hava tatbikatıyla cevap vermeleri, kamplaşmanın ulaştığı yeni düzeyi belirliyor.

Emperyalist güç odakları arasındaki kamplaşma paylaşım savaşının bugünkü aşamasının temel karakteristiği olsa da bu durum, bu odaklar arasındaki muhtemel uzlaşmaları dışlamıyor. Tersine, paylaşım; bu güçler arasındaki ilişkilerin dinamik karakterine bağlı olarak stratejik ittifaklar ve taktik uzlaşmalarla sürüyor.

ABD açısından, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın denetimi, hegemonyanın sürdürülmesi bakımından olduğu kadar, bölgede ABD'nin kolu olan ve ABD hegemonyası zayıfladığı oranda, bölgede ciddi sorunlarla karşılaşacak olan İsrail'in güvenliği açısından vazgeçilmezdir. İç içe geçen bu hedefler, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki emperyalist müdahalenin seyrini de belirledi. Irak müdahalesiyle Baas hareketinin önemli bir kalesi düşürüldü. Irak paramparça edilerek, İsrail için bir tehdit olmaktan çıkarıldı. İkinci adım, Libya'nın işgaliyle atıldı. Türkiye bu iki müdahalede ABD'nin kendisine biçtiği rolle yer aldı. Libya müdahalesi sırasında NATO'nun operasyonel merkezinin Türkiye'ye taşınması ve bunu izleyen ABD – Türkiye – İsrail anlaşmaları, hem sıranın Suriye ve İran'a geldiğini, hem de Türkiye'nin bu iki ülkeye yönelik emperyalist müdahalelerde daha aktif bir rol üstleneceğini gösteriyordu. ABD'nin Suriye müdahalesinde doğrudan bir rol üstlenmeyeceğinin belli olması -ki eski ABD başkanı Clinton bunu Türkiye'nin Suriye'ye saldırması biçiminde dillendirmişti- Türkiye'nin üstleneceği rolü daha da belirginleştirdi.

“Arap Baharı”- Depreşen Emperyalist Hayaller

Kapitalist sistem içindeki konumu ne olursa olsun, bölgesinde kendi denetiminde bir “hinterland (arkabahçe)” oluşturma çabası, bunu başarıp başaramayacağından bağımsız olarak her ülke burjuvazisinin hayalidir. Hele bu ülke Türkiye gibi bir imparatorluk bakiyesi ise, bu hayal çok daha güçlüdür. Türk burjuvazisinin

emperyalist hayallerini depreştiren, Tunus ve Mısır'daki gelişmeler oldu.

Tunus'ta başlayıp Mısır'a sıçrayan kitle hareketi, yerli ve emperyalist burjuvazinin ortak müdahalesiyle denetim altına alınsa da, bölgede önemli siyasal değişmelere yol açtı. Kitle hareketlerinin absorbe edilmesi sonucu Tunus ve Mısır'da Müslüman Kardeşler ideolojisinin iktidara gelmesi, bu ideolojiyle yakın bağlar içinde olan hükümet ve dolayısıyla Türk burjuvazisinin emperyalist hayallerini güçlendirdi. Türk burjuvazisi emperyal hayallere ilk kez kapılmıyor. Daha I. Paylaşım Savaşı yenilgisinin ardından İttihat Terakki partisiyle önce İslam, sonra da Türkçülük adına bu hayallerin ardından koşmuştu. Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ardından depreşen “Adriyatik'ten Çin'e kadar Türk dünyasını birleştirme” hayalleri, Türkiye'nin kısa sürede ve hüsrana içinde bölgeden atılmasıyla sonuçlandı. Mısır ve Tunus'ta Müslüman Kardeşler ideolojisinin iktidar olması, bu kez aynı hayalleri Sünni İslam üzerinden gerçekleştirme umudunu yeşertti. Suriye'ye karşı emperyalist müdahaleye, emperyal hayallerini gerçekleştirmenin bir aracı olarak, kendine bir rol biçerek sarıldı.

Türk burjuvazisinin Suriye'ye müdahaleye bu kadar heveskâr olmasının bir başka nedeni de, denediği bütün yöntemlere karşın gelişimini durduramadığı, tasfiye edemediği Kürt Özgürlük Mücadelesidir. Burjuvazi, Suriye müdahalesiyle hem Suriye'de Müslüman Kardeşler'in iktidara gelmesini sağlayarak, kendi arka bahçesini güçlendirecekti, hem de bu müdahaleyi Kürt halkına karşı yeni bir soykırıma dönüştürerek Kürt sorununu “çözecekti”. Türkiye'nin bu hedefleri önce emperyalist güç odakları arasındaki kamplaşmaya takıldı. Irak ve Libya müdahalelerine sessiz kalan Çin ve Rusya, paylaşımın kendi etki alanlarına yönelmesiyle sessizliklerini bozunca, Türkiye'nin bütün hesapları da altüst olmaya başladı.

Türk burjuvazisinin emperyal hevesi ilk etkili darbeyi yine bu hevesi depreştiren Mısır'da

aldı. Mısır'da Müslüman Kardeşler'e iktidar yolunu açan darbeden kısa bir süre sonra iktidara karşı başgösteren kitle hareketi ve aynı sürecin Tunus'ta yaşanması, emperyalist burjuvazinin bölgede Müslüman Kardeşler üzerinden planladığı kurgunun tutmayacağını gösterdi. Tahrir'i ele geçiren başkaldırının iktidardan düşürülmesine ramak kala ordu darbesiyle hem Müslüman Kardeşler iktidardan uzaklaştırıldı, hem de halkta oluşan öfke orduya bağlanarak devrimci sürecin önü alınmış oldu.

Suriye- Suya Düşen Hayaller

Türkiye'nin emperyal hayalleri, ikinci etkili darbeyi emperyalist güç odakları arasındaki güç dengesine takılan Suriye müdahalesiyle aldı. Türkiye, Suriye müdahalesinde kendisine biçilen rolün ötesinde emperyal hayaller ve çıkarlar uğruna ve bir Kürt soykırımına dönüştürebilme hedefiyle dahil oldu. İslam coğrafyasından devşirilen çeteleri Türkiye üzerinden Suriye'ye sokarak, Suudi Arabistan ve Katar'ın finansörlüğünde bu çetelere üs vererek, onları eğiterek ve kendilerine lojistik destek sağlayarak Suriye'de iç savaş başlattı. İç savaştan sonuç alma umudu zayıfladıkça, doğrudan müdahale yolunu açmak için, iç politikada başarıyla uyguladığı provokasyon taktiğini devreye soktu. Ardı ardına düzenlediği provokasyonlar (Suriye üzerinde savaş uçağının düşürülmesi, askeri havaalanına sızma girişimi, Cilvegözü ve Reyhanlı'da bombalı provokasyonlar, çetelerin sınır boyunca düzenledikleri provokasyonlar vb.) ile Suriye'ye doğrudan müdahalenin yollarını aradı. Başarısız olan her provokasyonu bir yenisi izledi. Ancak bütün bunlar, Suriye konusunda karşı karşıya gelen emperyalist güç odakları arasındaki kurulan dengeyi bozmaya yetmedi.

Türkiye'nin başarısız hamleleri, savaş başlatmaya yetmediği gibi, ülkenin karşı karşıya olduğu sorunları da büyüttü. Suriye'ye karşı müdahaleyi Kürt halkına karşı bir soykırıma dönüştürmeyi amaçlarken, tersine, batı Kürdistan'da Kürt özerk bölgesinin oluşumuyla daha büyük bir Kürt sorunuyla yüz yüze kaldı.

Türkiye'nin hiç hesaba katmadığı bu gelişme karşısında devletin geleneksel refleksi harekete geçti. Kanlı geçmişinden aldığı ilhamla, elinin altındaki El Nusra çetelerini yeniden örgütleyerek Kürt halkına karşı imha politikasına yöneldi. Böylece devletin "çözüm süreci" olarak adlandırdığı sürecin şifresi de çözüldü. "Çözümün" aslında bir imha politikası olduğu gerçeği netleşmiş oldu. Türkiye'nin son bir çare olarak İsrail'le ortaklaşa olarak başvurduğu kimyasal silah provokasyonu, savaş umutlarını arttırırsa da, provokasyonun Rusya ile ABD arasında ve İsrail'in istediği biçimde, Suriye'nin kimyasal silahlardan arındırılması çerçevesinde uzlaşmayla sonuçlanması, Türkiye'nin emperyal hayallerine vurulan öldürücü son darbe oldu.

Türkiye, izlediği politikanın yol açtığı sorunlarla, içine girdiği hayal dünyasından çıkarak kendine gelirken, ona biçilen rolün sağladığı bölgesel etkiyi de kaybetti.

Suriye müdahalesinin Rusya ve ABD arasında şimdilik bir uzlaşmayla sonuçlanması, İran'la varılan uzlaşma, emperyalist savaş olasılığının zayıfladığı ya da, ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. Tersine, savaşa yol açan nedenler varlığını koruduğu, çelişkiler şiddetini arttırdığı müddetçe, savaş olasılığı da artarak büyüyor.

Rojawa ve "Çözüm" Süreci

2013 Newrozunda Öcalan'ın açıklamasının okunmasıyla başlayan çözüm süreci, sorunun muhataplarında farklı sadıklarle destek buldu. Kürt Özgürlük Hareketi; süreci, gerekli gördüğü taktik değişimi gerçekleştirmek ve sorunun çözümünün koşulu olarak ilan ettikleri "Demokratik Özerklik" doğrultusunda ileri doğru bir adım daha atabilmek için desteklerken, Türk burjuvazisinin hedefi, KÖH(Kürt Özgürlük Hareketi)'nin siyasal etkisini zayıflatmak, mümkünse tasfiye etmektir. Bu hedef ulaşmak, sorunun burjuva çözümünün de anahtarıydı. "Çözüm süreci" olarak adlandırılan bu süreç, aynı zamanda "mücadelenin düşük yoğunluklu olarak sürmesi" süreci anlamına geliyordu.

Burjuvazi, bu süreçte hamle üstünlüğünü: sürecin, gerillanın geri çekilmesi önkoşuluna bağlayarak elde etti. Amaç gerillanın geri çekilmesinden yararlanarak, ordudaki moral çöküntüyü gidermek, birlikleri ve özel kuvvetleri yeniden organize etmek ve siyasal alanda daha geniş bir manevra kabiliyeti sağlamaktır. Süreç, tam da bu kurgu üzerinden yürütülmeye çalışıldı. Ordu ve özel kuvvetler yeniden konumlandırıldı, koruculuk sistemi güçlendirildi ve gerillanın boşalttığı alanlar yeni karakollarla takviye edildi.

Bu önlemleri ekonomik ve siyasal önlemler izledi: Teşvik önlemleriyle Kürt burjuvazisinin ekonomik gücü, “akıl insanlar” projesi ve yeni partiler (Hüda-Par, Hak-Par) ile siyasal etkinliği artırılmaya çalışıldı. 2001 Seçimlerinde BDP’de oluşturulan, Kürt burjuvazisinin önemli bir kısmını kapsayan, Kürt ulusal birliği, Kürt burjuvazisinin etkinliğinin artmasıyla çözülme sürecine girdi. Kürt halkında sürece ilişkin beklentiler, çeşitli manipülasyon yöntemleri kullanılarak büyütüldü, bu yolla Kürt coğrafyasındaki eylemlilik baskılandı. Öyle ki, tam da bu dönemde Taksim’de başlayıp Türkiye’ye yayılan başkaldırı, Kürt coğrafyasında neredeyse tam bir sessizlikle karşıladı. Şüphesiz “çözüm süreci”nin burjuvazi açısından en büyük kazanımlarından biri de bu oldu. BDP başkaldırı karşısında başlangıçta takındığı bu tutumu sonradan düzeltse de bu siyasal etkisi olmayan bir özeleştiriden öte bir anlam taşımadı.

“Çözüm süreci”nde ilk kırılmalar, sürecin tek taraflı tavizlere dayanan zaman kazanma ve oyalamaya yönelik bir süreç olduğunun fiili olarak ortaya çıkmasıyla başladı. Süreç, asıl darbeyi ise, Türkiye’nin doğrudan taraf olduğu Suriye’deki iç savaşın sonuçlarından biri olarak Rojava’da Kürt özek bölgesinin oluşmasıyla aldı. Çözüm adına KÖH ile “müzakere” sürecini başlatan devletin, kendi sınırları dışında, Rojava’da, Kürt halkının kendi kaderini belirleme doğrultusunda attığı adımlara, elinin altındaki El-Nusra çetelerini örgütleyerek saldırıya geçmesi, “çözüm süreci”nin gerçek içeriğini de açığa çıkardı.

Rojava; sadece çözüm sürecinin gerçekte bir ‘tasfiye süreci’ olduğunu ortaya koymakla kalmadı, aynı zamanda Kürt ulusu içinde, Kürt burjuvazisi ile Kürt halkı (Kürt işçi, emekçi ve yoksulları) arasındaki ayrışmayı siyasal plana taşıyarak Kürt ulusal mücadelesinde yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Güneydeki bölgesel Kürt Yönetimiyle, Rojava’daki geçici yönetim arasında, derin analizlere girmeden yapılacak bir karşılaştırma, her ikisinin de farklı siyaset ve farklı çözümleri temsil ettiği basit gerçeğini ortaya koymaya yetecektir.

Rojavada’ki gelişmenin Kürt kurtuluş mücadelesindeki önemi, onun Kürt halkının kurtuluş mücadelesinde burjuva çözümden farklı yeni bir arayışı temsil etmesindedir. Bu durum ve Kürt ulusu içinde buna yol açan ayrışma kavranmadan, ne Barzani’nin Rojava’ya karşı takındığı hasmane tavır ne de Erdoğan’la kol kola girmesi kavranabilir. Barzani’nin Rojava’ya karşı izlediği düşmanca tutum basit bir kişisel erk kavgası değildir. Bu kavganın temelinde Kürt burjuvazisi ile Kürt halkının çelişen çıkarları vardır. Bugün bu kavganın Kürt proletaryasının nicel ve nitel geriliğine bağlı olarak açık proleter bir karakter kazanmamış olması, kavganın halkçı ve devrimci karakterini görmeyi engellememelidir.

Yaşananlar, Rojava’daki fiili Kürt yönetimiyle birlikte Kürt ulusu içinde ayrışmanın giderek hızlandığını, Kürt burjuvazisinin, Kürt halkını denetim altına almak için Bölge devletleriyle birlikte davrandığını ortaya koyuyor. Barzani Yönetimi ile Rojava Kürtlerini karşı karşıya getiren bu ayrışmanın Kürdistan’ın diğer parçalarına yansımaması ve bu parçalarda da benzer bir ayrışmaya yol açmaması olanaksızdır. Bu ayrışmanın en keskin biçimlere bürüneceği alan kuzey Kürdistan’dır. Kuzeyde yol alan KDP kuruluş çalışmaları, bunun en açık kanıtıdır. Çok değil bundan bir yıl önce “Kimse beni Kürtlere karşı savaştıramaz.” diye demeçler veren Barzani’yi, Amed’de, Kürt halkının üzerine Rojava’da El-Nusra çetelerini süren Erdoğan’la yan yana getiren yine bu sınıfsal işbirliğidir.

Amed’de gerçekleşen Erdoğan Barzani gövde gösterisini; bunca yaşanana rağmen, tıkanan “çözüm süreci” nin açılması veya AKP’nin seçim yatırımı olarak değerlendirmek, en hafif deyiimiyle saflıktır. Elbette Erdoğan bu tabloyu oy avcılığı için kullanacaktır. Ancak, gövde gösterisinin asıl hedefi KÖH’nin Kürt halkı üzerindeki etkisini zayıflatmak, burjuva (Kültürel özerklik) çözümün önündeki engeli kaldırmaktır. AKP’nin açıkladığı demokrasi paketinin Kürt sonuyla ilgili bölümleri de tümüyle Kültürel özerkliğe ilişkindir.

Rojawa, Kürt ulusu içindeki sınıfsal ayrışmayı siyaset alanına taşımıştır. Bu durum görmezlikten gelinerek, üzerinden atlanarak ya da ayrışmayı tavizlerle örterek ileriye doğru bir adım dahi atılamaz. Bu aşamadan sonra Kürt burjuvazisi ile Kürt halkı ancak zor yoluyla ya da Kürt halkı kandırılarak bir araya getirilebilir. Barzani-Erdoğan buluşmasının verdiği mesaj budur.

Tekrarlarsak, Rojawa Kürt ulusal mücadelesinde yeni bir dönem açmıştır. Bu sürecin nasıl gelişeceği, sınıfsal ayrışmanın siyasal planda nasıl yol alacağı ve nelere yol açacağı; en başta Kürt siyasal hareketinin bu yeni durumu tam bir açıklıkla kavramasına, kendini buna uygun olarak yeniden konumlandırmasına ve uluslararası konjonktürün bölgeye yansımalarına göre biçimlenecektir.

Başkaldırı ve İç Savaş Hazırlığı

Devrimlerin en tartışma götürmez özelliği, sınıfların ve peşinden sürükledikleri kitlelerin tarihsel olaylara doğrudan müdahaleleridir. Oysa devrimin öncesinde süregiden görece hareketsiz dönemde, sanki tüm olup bitenler, bütün bir toplumsal dönüşüm, bir toplumsal mühendisliğin ürünüymüş gibi görünür. Devlet, egemenler, burjuva uzmanlar, sınıf hareketini denetim altına aldıklarını düşünerek ona tepeden bakarlar. Hatta bugünkü gibi dönemlerde, çoğu devrimciler bile dipten gelen dalganın gücünden bihaberdir. Oysa devrimci bunalım galebe çaldığında, eski düzen artık katlanılmaz hale geldiğinde, dipte-

ki kaynayıp çoğalan su yüzeye çıkar; işçilerin, emekçilerin kendilerini zavallılaştıran kısıtlılıklarla birlikte klasik teslimiyet ilişkileri de altüst olur.

Haziran başkaldırısı tam da yukarıda anlatıldığı şekilde gerçekleşti. Kapitalizmin günlük işleyişiyle biriktirdiği patlayıcı yığını bir anda, kendiliğinden bir kabarıyla başkaldırıya dönüştü. “Beklenmedik” bir anda ortaya çıkan başkaldırı sessizliği yırtarak, korku duvarını deleerek, özgürlük rüzgârını sokaklardan, alanlardan, Türkiye’nin dört bir yanına taşıdı. Hâlbuki burjuvazi, büyük bir toplumsal mühendislik harikası yaratarak sağladığına inandığı “Batıdaki” sessizliği, çözüm süreci adı altında “Doğudaki” eylemsizlikle birleştirmiş, duruma hâkim olarak Ortadoğu’nun fethine çıkmıştı. Oysa hiç beklemediği bir durumla karşı karşıya kaldı. Burjuvaziyi korkutan da işte bu “beklenmedik” durum oldu. Burjuvazinin başkaldırıya tepkisinin dozunu belirleyen de bu korkuydu. Burjuvazi kısa bir bocalamanın ardından başkaldırıya karşı çok yönlü ve çok boyutlu bir saldırıyı başlattı. Yalan makinesi ve terör aygıtı birlikte çalıştı. AKP’nin yüreğinin ta içine çöreklenen iktidarı yitirme kaygısı saldırının dozunu bir kat daha şiddetlendirdi.

Başkaldırı her ne kadar kendiliğinden, dolayısıyla düzen sınırlarını zorlamayan bir patlama olarak kalsa da burjuvazi, başkaldırının barındırdığı devrimci enerjide geleceğin iç savaşını gördü ve önlemlerini buna göre aldı. Uzun bir dönemden beri bir iç savaş örgütü olarak organize ettiği resmi polis örgütünü paramiliter gruplarla takviye ederek halkın üzerine sürdü. Çeşitli illerde başkaldıranların karşısına çıkartılan “eli sopalı”, “eli palalı” bu paramiliter örgütlenme, bugün, devrimci hareketin nispeten güçlü olduğu bölgelerde faklı kılıklar altında devrimci güçlerin üzerine sürülüyor.

Başkaldırı sırasında ve sonrasında farklı burjuva partiler ve çevreler farklı tepkiler ortaya koydular. Bu farklı tepkilerle burjuvazi, bir eliyle kıldığını öteki eliyle soğurmaya çalıştı. Bu

tepkilerden hareketle uygulanan terörü “AKP terörü” olarak nitelendirmek, burjuvazinin tuzağına düşmek; AKP nezdinde burjuva demokrasisini, burjuva devleti aklamaktır.

Devletin kural tanımaz bu saldırısının ardındaki diğer bir gerçek de, burjuvazinin başkaldırından duyduğu korkuyu, işçi ve emekçilerin korkusu haline getirmektir. Bunun için saldırılarını ara vermeksizin sürdürüyor.

Haziran başkaldırısı, Söz ve Eylem’in önceki sayılarında ayrıntılı olarak ele alındı. Burada kısaca birkaç nokta üzerinde duracağız. Korku duvarını parçalayarak milyonlarca işçi, emekçi, öğrenci ve kadını alanlarda buluşturan başkaldırı; sosyalist hareketi toplumsal yalıtılmışlıktan çıkartarak milyonlarla buluşturdu, sosyalistler arasında dayanışmayı ve devrim inancını pekiştirdi.

Ne var ki aynı şeyi, sosyalist hareketin başkaldırı üzerindeki etkisi için söylemek oldukça zordur. Çatışmalarda gösterdiği cesaret ve kararlılık bir yana bırakılırsa, bir bütün olarak sosyalist hareket, başkaldırı üzerinde ideolojik ve siyasal bakımlardan dönüştürücü bir etki de bulunamadı. Sosyalist hareket başkaldırının omuzlarına yüklediği devrimci sorumluluğu taşıyamayınca, bu eksikliğini; kendiliğindenliğe övgüler düzmekle, başkaldırımı, ona olduğundan farklı misyonlar yükleyerek yüceltmekle örtmeye çalıştı. Kimi sosyalist grupların başkaldırımı “doğrudan demokrasinin doruğu”, “komün denemesi” vb. olarak nitelemeleri, başkaldırının geri yanlarını, aşırı temkinliliği ve örgütsüzlüğü bir üstünlükmiş gibi kutsamaları; sosyalist hareketin içinde bulunduğu ideolojik, siyasal ve örgütsel geriliğin bir yansımasıdır.

Yığın hareketinin kendiliğinden karakterini yüceltmek, yığınlarla birleşme adına tekil hedefleri öne çıkartarak siyasal hedefleri geri çekmek, burjuvazinin iç çatışmasını abartarak bu alandan beslenen bir ‘demokrasi’cilik oyunu oynamak -tarih boyunca örnekleri çok görülen- oportünizmin dışı vurumu ve değişmez özelliğidir. Bugün sosyalist hareketin ezici çoğunluğunun içinde

bulunduğu durum tam da budur. Ve bu bataklık rutulmadan, sosyalist hareketin bir milim ilerlemesi olanaksızdır.

Başkaldırının büyük ölçüde absorbe edilerek geri çekilmesi, burjuvazinin geçici olarak rahat bir nefes almasını sağlasa da Kapitalizm günlük işleyişiyle her gün, her saat yeni yeni başkaldırıların zeminini hazırlamaktadır. Hazirandan bu yana otuz bini aşkın işçinin şu ya da bu nedenle greve çıkmış olması, yeni başkaldırıların uzak olmadığını gösteriyor. Komünist hareketin önündeki görev nasıl ve ne zaman ortaya çıkacağı bugünden kestirilemez olan yeni bir başkaldırımı beklemek değil; yeniden hazırlıksız yakalanmamak için, devrimci –teorik, ideolojik, örgütsel ve politik- hazırlığı bugünden başlayarak tam bir karınca sabırla, yani günlük işlerin göze batamayan kahramanları olarak adım adım örmektir.

Apaçık ortadadır ki sınıflar mücadelesi, eskisinden farklı koşullar altında yeni bir döneme giriyor. Her bakımdan geri bir durumda olan sınıf hareketi ise dünden çok daha örgütlü ve saldırgan bir düşmanla karşı karşıyadır. Öyle ki, burjuvazi işçi sınıfının geri konumuna bile tahammül edemiyor, saldırılarını aralıksız sürdürüyor. Bu, onun gücünün değil, güçsüzlüğünün belirtisidir. Güçsüzdür; çünkü işçi sınıfını susturmakla sınıf mücadelesi ortadan kalkmıyor.

Bu ağır koşullar; komünist hareketten bugünkü durumdan kat be kat yüksek bir bilinçlilik ve örgütlülük istiyor. Şu anda, sınıf hareketinin önünü tıkayan olgu, kitlelerin geriliği değildir. Sorun, bu geriliği aşabilmesini sağlayacak yüksek niteliklerle donanmış devrimci bir savaş örgütünün yaratılması sorunudur. Bu toprakların komünistleri, bu ada layık olduklarını göstermek için güçlerini ve çok yönlü yaratıcılıklarını tek bir merkezde yoğunlaştırmak; “Hedefimiz Komünizm, Silahımız Parti” şiarını gerçekliğe dönüştürebilmek, bilimsel komünizmle işçi hareketini buluşturmak için kolları sıvamak zorundadırlar.

Toplumsal ve Siyasal Gündem'den

— Düzenleyeler: Yusuf Erdem - Mustafa Kalyoncu – Ferda Kar
Sinirlenince Türkiye ve Dünya Çok Güzel Oluyor!

Türkiye, Ortadoğu ve tüm Yerküremiz fokur fokur kaynıyor. Sokaklar korku duvarını parçalamış öfkeli kalabalıklarla, kararlı isyancılarla dolup taşıyor. Er geç bu muazzam tarihsel enerji, devrimci bir sel yatağında birleşerek işçi sınıfına ve emekçilere iktidar yolunu açacaktır. Yeter ki komünistler adlarına layık olup tarihsel misyonlarını yerine getirebilsinler.

Diren Rojava, İstanbul Seninle!

Bu pazar İstanbul'un Kadıköy Meydanı güzeldi, görkemliydi, umut vericiydi."Diren Rojava, İstanbul Seninle!" mitinginde özellikle şu iki güzel pankart çok dikkat çekiciydi

**"EL TAYYİP ! KAİDE'Nİ
ROJAVA'DAN ÇEK!"**

Ki yüksek bir binadan sarkıtılan bu pankartı polis almak istedi ve yükselen öfke ve protestolar karşısında vazgeçmek zorunda kaldı.

Ve bir slogan:

"Katil El Nusra/ İşbirlikçi AKP!"

Ve miting alanında atılan bu sloganlar "Ortadoğu Devrimi"nin kalbinin Rojava komününün de attığına ve bu devrime tüm enternasyonalist devrimci-demokratların, tüm komünistlerin

var güçleriyle sahip çıkmaları, destek olmaları gerektiğine dair inançları besliyor.

Ve elbette kan ter içinde Rojava'da devrim bayrağını yükselten kadın-erkek Kürt savaşçıları başta olmak üzere tüm Rojava halklarını

(Arap, Süryani, Ezidi, Asuri, Keldani, Ermeni ve Türkmen...) yürekten kutlamak gerek.

İnsan Kürt emekçilerinin, özellikle gençlerin ve kadınların heyecanını yakından görünce şuna kesinlikle inanıyor ki Barzani'lerin, Erdoğan'ların ve bunların temsil ettiği tam bir

türecek hiçbir güç yoktur. Hele devrimci süreç burjuvaziye silkip atan, giderek emek ve her ulustan emekçilerin kardeşliği ve savaş arkadaşlığı eksenine yönelen bir doğrultuda gelişmekteyse, bu güç önüne çıkan her türlü engeli söküp atar.

çıkar ve işbirliği içine giren, Ortadoğu pazarına ve enerji kaynaklarına göz diken Türk ve Kürt burjuvazisinin bulanık suda balık avlama hevesleri kursaklarında kalacak; mazlum Kürt halkının, emekçilerinin 40 binden fazla oğlunu ve kızını kurban vererek elde ettiği devrimci-demokrasiyi baskılamayı, güçten düşürmeyi başaramayacaktır. Çünkü açıkça görülüyor ki, Rojava Devrimi sahipsiz değildir.

Yaşlı tarih defalarca kanıtlamıştır ki özgürlüğü uğruna her türlü bedeli ödemiş ve daha da fazlasını ödemeye hazır bir halka diz çök-

Fotoğraflar: Söz ve Eylem

Bize göre Rojava Devrimi, henüz bir filiz, henüz bir fidan; ancak tarihsel anlamı boyutlarından çok daha büyük; çünkü gidilecek yolu açıyor, gösteriyor ve ısıtıyor. Bu Devrim - dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar - her devrimcinin, her enternasyonalistin, her gerçek komünistin üzerine titremesi, burjuvaziden tam bir kopuşla sınıf yatağına oturma sürecine destek olması ve olanca gücüyle desteklemesi gereken bir devrim.

AKP'nin Öğretmenler Günü Hediyesi:Biber gazı, Cop, Tazyikli su, Toma

Eğitim-Sen, 23 Kasım Cumartesi günü, Ankara-Kızılay'da gerçekleştirdiği mitingde, Bakanlık önüne yürüyüp, orada öğretmenlerin özlük sorunlarını ve eğitim sisteminin sorunlarını dile getirmek, -12 Eylül darbecilerinin öğretmenler günü olarak dayattığı 24 Kasım fırsatını kullanarak- bu sorunlara toplumun ve ilgililerin dikkatini çekmek istedi.

leri yerlerde sürüklendiler, yaralandılar, fenalık geçirenler, geçici körlük yaşayanlar oldu.

Kısacası o gün Kızılay'da burjuvazinin muhalefete en tahammülsüz, en özgürlük düşmanı iktidarı olan AKP'nin çok tanıdık bir klasiği sergilendi. Öğretmenler, böylece AKP'nin "İleri (derecede gerici) demokrasi"sinden paylarına düşen öğretmen günü armağanlarını faz-

Polis bu yürüyüşü engellemekle kalmadı; öğretmenlere tam anlamıyla hunharca, düşmana saldırırcasına saldırdı. Yoğun biber gazı, cop, tazyikli kimyasal su ve tomalarla kadın-erkek, yaşlı-genç öğretmenleri perişan etti. Örneğin Eğitim-Sen 1 No'lu Şube'den Aslı Akdemir, başına isabet eden gaz kapsülüyle yaralandığı için hastaneye kaldırıldı. Konya Şube Bşk. Cebail Bektaş'ın bacağı kırıldı, eğitim emekçi-

lasıyla aldılar.

Öğretmenler –yani memur kitlesi içinde en proleter ve tarihsel olanak en savaşkan emekçiler- yüzyılı aşkın mücadele deneyleriyle çok iyi biliyorlar ki;

• Özgürlüklerin bir bedeli vardır ve bu bedeli ödemeye hazır olmak, mücadelede ısrarlı, inatçı, devrimci tavırlı olmak gerek.

• Adından başka sendikayla hiçbir ilişkisi olmayan cendereyi parçalayıp -siyasi grev hakkı dahil- grev ve toplu sözleşme silahlarıyla donanmış gerçekten bir sendikaya kavuşmak için yılmadan mücadele etmek gerek.

• Türkiye Muallimler ve Muallimler Cemiyeti'nden, TÖS'e, TÖB-DER'e uzanan devrimci-demokrat savaşçı geleneği 21. yüzyıla taşımak, bu geleneğe layık olmak gerek,

• Tüm bunları yaparken de Anadolu halklarının, emekçilerin en özverili, en yiğit evlatları

olarak işçilerin, emekçilerin, gençlerin, kadınların, özgür akan dereleri ve toprağı, ekmeğı için dövüşen köylülerin (kısacası tüm mağdur ve mazlumların) mücadelelerine destek vermek ve onların desteğini almak gerek ve

• Hepsinden önemlisi de tıpkı geçen yüzyıldaki gibi "Okullar Kalemizdir!" diyerek ısrarlı bir kitle çalışmasıyla öğretmen yığınlarının desteğini almak, bu kitle içindeki iktidar yanlısı ve ırkçı-milliyetçi bölücü sarı sendikacılığın köklerini kurutmak gerekir.

Manavgat'ın Ahmetler Köyü Günlerdir Nöbette

Ahmetler Köyü halkı -tıpkı Türkiye'nin her tarafında özgür akan dereleri, ormanları, yaşamları için HES patronlarına, maden ve taş ocağı patronlarına karşı direnen, başkaldıran kardeşleri gibi- dereleri ve olağanüstü güzellikteki kanyonları için ısrarlı, inatçı bir mücadele veriyorlar ve bu mücadele içinde sınıflar savaşının gizlerini öğreniyorlar:

Örneğin;

• Mahkeme koridorlarında köylünün lehine olan her yargı kararına karşı hükümet-patron-bürokrasi üçlüsünün ne türlü kılıflar hazırlayabildiklerini,

• Kaybede kaybede mücadele etmeyi ve politikleşmeyi,

• Suyun ticarileştirilmesinin kendi yaşamlarını ve çocuklarının geleceğini yok edeceğini,

• Nöbeti aksattıklarında, direnişi zayıflattıklarında şirket-jandarma-kaymakam üçlüsünün bir baskınla derelerini talan edeceğini,

• Doğal yaşamı, kendi yaşamlarını korumak için; topraklarına, sularına, köyllerine sahip çıktıkları için dövülmeyi, yerlerde sürüklenmeyi, biber gazı yemeyi, tutuklan-

mayı, ceza ödemeyi göze almaları ve bütün bunlara rağmen cesaretle direnmeyi,

• Haklı mücadelelerini kamuoyuna, tüm vicdanlı insanlara ulaştırmak için -kendi evlatları olan Mustafa Koç öğretmenin önderliğinde- yollar aramayı öğreniyorlar.

Ahmetler, Antalya'nın Manavgat ilçesine

bağlı minicik bir dağ köyü. Geçim kaynakları çok yetersiz ve yoksul bir köy olan Ahmetler'in sadece son yıllarda mütevazı turizm potansiyeli taşıyan 12 kilometrelik yakın bir kanyonu mevcut.

Dereleri için bir HES planı olduğunu geçen yaz tesadüfen öğreniyorlar.

Ekim başında kanyon ağzına iş makineleri dizilince köy halkının direnişi başlıyor. Kasımın başından beri de soğuk, ayaz, çığ demeden oradan ayrılmıyorlar. Gün 24 saat sürekli nöbetteler. Çünkü gittikleri anda şirketin (Seçenek Enerji A.Ş.) anlaştığı, daha öncekiler pes edip gittiği için üçüncü taşeron firma inşaata başlayabilir. Bu olabilir, daha önce yaşandı çünkü.

Bekleyen tek iş makinesinin yanında bir er de sürekli nöbet tutuyor.

Bütün bu hakikatler ortadayken HES izni çıkabilmiş, direniş başlayınca vali, kaymakamı görevlendirmiş, o da gelip şirket elemanı gibi "Sizin için iyi olabilir." anlamına gelen şeyler söylüyor ve iş makinesinin önünde asker bekliyor. Hasılı kapitalizmin acımasız ve kirli planları böylesine 'organize işler' biçiminde yürütülüyor.

Bütün devrimci-demokrat kamuoyu, Ahmetler'deki ve benzer durumda olan bütün köylerdeki direnişleri desteklemekle, gerçekte kendi geleceklerini desteklemiş olacaklar.

İşsizlik Oranı Yükseldi

İşsizlik Ağustos'ta yükselişe geçti. TÜİK verilerine göre Ağustos'ta işsizlik yüzde 9,8 olarak gerçekleşti. İşsizlik geçen yılın aynı ayında yüzde 8,8, bu yılın Temmuz ayında ise yüzde 9,3 seviyesindeydi. Bu seviyeyle işsizlik son beş ayın en yüksek seviyesine ulaştı. İşsizlik Mart ayında yüzde 10,1'e yükselmışti.

361 BİN YENİ İŞSİZ

Türkiye'deki işsiz sayısı 361 bin kişi artarak 2 milyon 806 bin kişiye yükseldi.

Tarım dışı işsizlik oranı ise Ağustos'ta bir puanlık artışla yüzde 12,3'e yükseldi.

YAKLAŞIK 5 GENÇTEN BİRİ İŞSİZ

Genç nüfusta işsizlik ise yüzde 18,7'ye çıktı. Bir önceki yıl genç işsizlik yüzde 17,2 seviyesindeydi.

Kapitalizm yalnızca doğal kaynakları, doğayı tahrip etmekle, kentlerimizin tarihsel ve kültürel dokusunu AVM'ler uğruna kemirmek-

le kalmıyor; insan gücümüzü, emek gücümüzü de çürütüp mahvediyor. Çalışmak isteyen bir emekçiyi, bir genci işsiz bırakmakla onu yalnızca açlığa ve yoksulluğa mahkûm etmiş oluyorsunuz; aynı zamanda özgüvenini, insan onurunu da elinden alarak onu hiçleştirmiş oluyorsunuz. Kapitalizm kârdan başka hiçbir şeyi umursamayan gayri insani, doğa düşmanı, bütün değerli ve güzel olan her şeyin düşmanı olan bir sistemdir.

"İmtiyazsız "Sınıfsız kaynaşmış bir toplumuz"

M. Kemal Atatürk

"İşçi yok, çalışan var" Kürt halkı yok Kürt kardeşim var"

R. Tayip Erdoğan

Erdoğan'ın Kemalist olduğundan

Hala kuşkunuz mu var?

Muğla'da Enerji ve Maden İşçilerine Polis Müdahalesi

Muğla'da, Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve kömür ocaklarının Özelleştirme İda-

yaptı. Ak Parti İl Binası'na yaklaşık 100 metre kala TOMA ve çevik kuvvet ekibiyle barikat kuran polis, işçilerin yürüyüşüne izin vermedi.

resine bağlanmasını protesto eden yaklaşık 500 enerji ve maden işçisi, Ak Parti İl Başkanlığı'na yürümek isteyince polis engeliyle karşılaştı.

Bugün saat 17.00'de otobüslerle Muğla Valiliği önündeki Cumhuriyet Meydanı'na gelen enerji ve maden işçileri, termik santralleri ve kömür ocaklarının özelleştirilmek istenmesine tepkilerini yürüyüş yaparak göstermek istediler. Grup, Özelleştirme karşıtı sloganlar atarak, Marmaris Bulvarı'nı takip ederek, Zihni Derin Caddesi'ndeki Ak Parti Muğla İl Teşkilatı'na yürüşe geçti.

İşçiler, yol boyunca sık sık oturma eylemi

Grup, yüklenerek polis barikatını geçmek istedi. Bunun üzerine polis, işçilere biber gazı, tazyikli su sıkıp copla müdahale etti.

Yaşanan arbedenin ardından barikatı aşmayı başaran işçiler, parti binası önünde basın açıklaması yaptı. Açıklama öncesinde burada polis ile işçiler arasında kısa süreli bir arbede daha yaşandı. Yaşanan arbede sırasında yaralanan 8 işçi, Muğla Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ayakta tedavi edildi.

Beyazıt'ta YÖK Protestosu

6 Kasım YÖK kuruluş yıldönümü binlerin katılımı ile protesto edildi. Üniversite Forumları, Üniversite Emekçileri ve Eğitim Dayanışması tarafından ortak olarak gerçekleştirilen eylem, İstanbul Edebiyat Fa-

Beyazıt Meydanı'na gelindiğinde, merkez kampüsten gelen öğrencilerin katılımıyla, Gezi direnişinde hayatlarını kaybedenler için saygı duruşu yapıldı. Alanda Eğitim Dayanışması adına konuşan Mustafa Turgut, bilimsel

kültesi önünden yürüyüşle başladı.

Farklı üniversitelerden gelen öğrencilerin katılımı ile gerçekleşen yürüyüş kortejindeki öğrenciler Ali İsmail Korkmaz'ın maskeleriyle Beyazıt Meydanı'na doğru yürürken;

“Ali'nin katili üniversiteden defol!”

“Katil devlet hesap verecek!”

“Gençlik gelecek, gelecek sosyalizm!” sloganlarını attılar.

ve demokratik bir eğitim için ortak mücadele edilmesi gerektiğini ifade ederken, Üniversite Forumları adına konuşan Beyza Atabek ise, üniversitelerin iktidar tarafından polis karakolu haline dönüştürülmek istenmesinin, iktidarın üniversite gençliğinden korktuğunun ifadesi olduğunu, artık YÖK'ü protesto etmek için değil, yıkmak için mücadele edileceğini dile getirdi. Çekilen halaylar eşliğinde eylem sonlandırıldı.

İspanya’da İşçiler ve Lisel Öğrenciler İsyanda

Kapitalizmin küresel krizinden en yoğun biçimde etkilenen İspanya’da sular bir türlü durulmuyor. Gerici burjuva iktidarı, işçilerin kazanılmış haklarına el uzatarak, eğitime ve sağlığa yapılan destekleri kaldırarak bütçeyi denkleştirmeye, krizi hafifletmeye çalışıyor. Böyle yaptıkça da sokaklar işçilerin, gençlerin ve tüm emekçi halkın öfkeli sesleriyle çınlıyor,

ekonomik krizden dolayı yapılan kesintiler protesto edildi.

“Bankalar yargılsın, kamu sektörünü, emeklileri, insanları kurtaralım!” teması altında düzenlenen protestoların en büyüğü başkent Madrid’de yapıldı. Şehir merkezinde, trafiğe kapatılan bulvarı dolduran binlerce İspanyol,

isyanlar birbirini kovalıyor.

İspanya genelinde binlerce işçi ve emekçi, sağcı hükümetin krizin yükünü emekçilerin üzerine yıkma politikalarını protesto etti. İspanya’nın üç büyük işçi sendikası UGT, CCOO ve USO’nun çağrısı üzerine 55 kentte,

“kesintilere hayır” diyerek, hükümeti istifaya çağırdı. Grevden yeni çıkan Madrid’deki temizlik işçileri, 2008’den bu yana en fazla kesintiye uğrayan eğitim ve sağlık sektörlerinin çalışanları, maaşları dondurulan emekliler ve işsizler, en kalabalık grubu oluşturdu.

Liseliler de İsyan etti

İspanya'da sağcı burjuva hükümetin eğitim sektöründe yaptığı kesintileri protesto eden lise öğrencileri, 70 kentte sokaklara dökülerek gösteriler düzenledi.

lanan öğrenciler, İspanya'da eğitim sisteminin "öldürüldüğünü" savunarak, seslerini yaptıkları gösteri ile duyurmaya çalıştılar.

Bu arada Öğrenciler Sendikası'ndan yapılan açıklamada, derslere girmeyerek yapılan grevin ikinci gününde katılımın yüzde 85 düzeyinde

3 günlük grevlerinin ikinci gününde sokaklarda gösteri yapan öğrenciler, "Eğitimde kesintiye hayır!", "Franco'cu eğitime hayır!" sloganları atarak, Eğitim Bakanı Jose Ignacio Wert'i istifaya çağırdı.

İspanya'da sağ görüşlü hükümetin, kamu açığını azaltma hedefleri kapsamında kamu eğitim sektöründe yaptığı 4 milyar avroluk kesintiyi eleştiren öğrenciler ayrıca, sözleşmeleri yenilenmeyen 50 bin eğitimcinin işlerine dönmelerini de talep etti.

Madrid'in Sol Meydanı'nda top-

olduğu belirtildi.

300'den fazla aile derneğinin ve öğretmen örgütlerinin de desteğini alan Öğrenciler Sendikası'nın yetkilileri, grevin son günü olan yarın, anne ve babaların çocuklarını okula götürmeyerek kendilerine daha da destek vereceklerini açıkladılar.

Bizim gençlerimizin de sendikal haklara kavuşmaları ve böylesine güçlü sendikalara sahip olabilmeleri için daha çok mücadele etmeleri ve mücadele etmemiz gerekiyor.

Kapitalizme Artık Futbol Yetmiyor

Kapitalist sistem, insanları kendi sınırları içinde sorun yaşamadan tutmak için birçok aracı, ülkelerin sosyolojik, kültürel durumlarını göz önüne alarak ustaca kullanır. Bu araçlar sayesinde insanların sistemle çelişkisi çok çabuk unutturulur. Birçok ülkede farklı araçlar kullanılsa da hemen

yalılar, tıpkı Gezi’de olduğu gibi ağaçlar meselesi ile başlayan isyan, altta yatan diğer birçok sebeple nasıl büyüdüyse, Brezilya’daki bilet zamları da isyanı ateşleyen fitil oldu. Dünya Futbol Şampiyonası için harcanan paralar halkın büyük tepkisine neden oluyor.

hemen hepsinde futbol önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye’de de durum bundan farksızdır; bir derbi maçı öncesi veya büyük takımların bir Avrupa başarısı, zamları, enflasyonu, işsizliği uzun bir zaman insanlara unutturur.

Futbolun bir hayat şekli olarak görüldüğü Brezilya’da artık durum tersine dönmeye başladı. Belediye’nin otobüs biletlerine yaptığı zammı protesto için sokaklara dökülen Brezil-

Sağlık ve eğitim hizmetlerinin pahalı ve yetersiz oluşunu, stadyum yerine “FİFA seviyesinde hastane ve okullar istiyoruz.” diye protesto eden halk, Dünya Kupası için yaklaşık 13 milyar doların harcanmasını tribünlerde de protesto ediyor. Gösteriler, yerel yönetimlere geri adım attırarak bilet zammını geri çekti.

Türkiye ve Kanadalı İşçiler, birlikte Crown'a sendikal hak ihlallerini durdurma çağrısı yaptılar.

Crown Holding'in emek karşıtı uygulamalarına karşı yürütülen dünya çapındaki kampanya, ABD ve İsviçre'den sonra 21 Ekim tarihinde şirketin, Türkiye, İzmit Kartepe'de bulunan tesisinin önünde düzenlenen bir gösteri ile devam ediyor. Birleşik Metal-İş tarafından, Kanada Birleşik Çelik İşçileri Sendikası USW temsilcisinin

mesiu zerine Crown, kararı Yargıtay'a götürdü. Sonuç olarak işyerindeki örgütlenme aradan iki yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen, henüz sonuçlanmamış değil.

Eylemde bir konuşma yapan Birleşik Metal-İş sendikası başkanı Adnan Serdaroğlu, "Crown'un tüm baskı ve sindirme hareketlerine

de katılımıyla organize edilen eylem, Türkiye ve Kanada işçilerinin ortak sesini yükseltti.

140 ülkede 50 milyondan fazla işçiyi temsil eden IndustriALL Küresel Birliği'ne bağlı Birleşik Metal-İş Sendikası geçen yıl Türkiye'deki Crown işletmelerinde bir örgütlenme kampanyası başlatmıştı. Tüm baskılara rağmen işçilerin örgütlenmek istediği Birleşik Metal-İş, Kasım 2012'de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yetkili sendika olarak tanındı.

Crown Holding, Türkiye'de işverenler tarafından sendikal örgütlenmeleri yok etmek için yaygın olarak kullanılan bir taktiğe baş vurarak, mahkeme yoluyla süreci geciktirmeye çalıştı. Yerel mahkemenin sendika lehine karar ver-

rağmen, işçiler, sendikaya üye olmak istemişler ve Çalışma Bakanlığı da Birleşik Metal-İş'i yetkilis endika olarak tanımıştır ve Crown, bunu görmezden gelemmez. İşveren, her türlü emek karşıtı mevzuatı kullanarak toplu sözleşme sürecini engellemeye çalışmasına rağmen, biz, kazanacağımıza inanıyoruz; sadece burada, Türkiye'de değil, Kanada'da ve dünyanın her yerinde" dedi.

Başkandan sonra söz alan USW temsilcisi Mike Cruttenden Eylül ayından bu yana grevde olduklarını belirtti ve yapılan dayanışma eylemlerinden mutluluk duyduğunu ifade ederek, Şirketin, işçilerin dünya çapında yükselen bu sesine kulak vermesi gerektiğini ekledi.

Ortadoğu’da Kimyasal Tehdit

Suriye’de iç savaşın başlamasıyla birlikte, birçok emperyalist güç Esad’ın kısa zamanda iktidarını terk edeceğini bekliyordu. Emperyalistler açısından Esad’ın gitme beklentisi uzun sürünce, ikinci plan devreye sokularak, Suriye’nin elinde bulunan kimyasal silahlar sebep gösterilerek Suriye’ye bir saldırı planı gündeme alındı. Esad kimyasal silahların denetimini BM’e vermeyi kabul edince kriz de çözülmüş oldu. Rusya Devlet Başkanı Putin, Suriye’nin elinde kimyasal silahların varoluş sebebini İsrail’in elinde bulunan kimyasal silah stoğu tehdidi ile açıkladı.

İsrail ise kimyasal silah kullanımını yasaklayan Cenevre Protokolü’nü imzalamayacağını açıkladı. Bu açıklama sonunda ne Suriye’nin üstüne yürüyen emperyalist devletlerden ne de BM’den İsrail için bir yaptırım gündeme getirilmedi. Demek ki bir silahın kimyasal olup

olmaması, o bölgedeki emperyalist ülke çıkarlarına bağlı bir durum. Onlarca BM kararını dinlemeyen İsrail’in bu kararı da reddetmesi yeni bir durum değil. İsrail kurulduğu 1947’den bugüne bir çok kararı imzalamazken buna karşılık İsrail’in yapmadıkları için BM’den sadece “kınama” ve “üzgünüz” açıklamaları geldi.

BM, 7 Ekim 2000 tarihli ve 1322 sayılı kararı ile İkinci İntifada Hareketi’nin başladığı dönemde, Filistinlilere karşı orantısız güç kullanıldığı için İsrail’i kınadı ve şiddet eylemleri konusunda üzüntüsünü dile getirdi. Bu açıklama örneklerden sadece bir tanesidir.

İsrail, BM açısından evin yaramaz çocuğu gibi görülmekte. Eğer ola ki İsrail kimyasal silah kullanmaya karar verir ve binlerce insan ölürse, BM öldürülen insanlardan nasıl özür dileyecek? Hiç olmazsa yakınları ölenlerin banka hesaplarına “bir miktar para yatırarak” mı ?

Önemli Olan “Sermayenin Güvenliği”

3 0.6.2012 tarihinde yürürlüğe giren iş sağlığı ve iş güvenliği yasası 01.07.2013 tarihinde uygulanacak olan hükümler için, uygulamadaki sorunlar gerekçe gösterilerek, 14.06.2013 tarihinde 20 AKP’li milletvekili tarafından meclise bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi sunulmuştu.

Yasa teklifi 50’den az işçi çalıştıran “az tehlikeli” sınıfında yer alan iş yerlerinde, iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğunu 2016 Temmuz ayına, “tehlikeli” ve “çok tehlikeli” sınıfta yer alan iş yerleri için iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğu 2014 yılı Temmuz ayına ertelenmesini öngörmekteydi. Meclise sunulan bu teklif kabul edilerek Ağustos 2013’de yasa-

laştı. Ayrıca yeni düzenlemeyle , işyerinde iş güvenliği uzmanı çalıştırma süreleri düşürüldü.

İş kazalarında hayatını kaybeden işçi sayısı her yıl artmaktadır. 2008 yılında iş kazalarında hayatını kaybeden işçi sayısı 865, 2009 yılında 1171, 2010 yılında 1444, 2011 yılında ise 1700’e ulaşmıştır. İstanbul İşçi Sağlığı İş Güvenliği Meclisi, Ekim ayı iş cinayetleri raporunda Ekim ayında 109 işçi, 2013’ün ilk on ayında 1017 işçinin iş kazaları sonucu hayatını kaybettiği bildiriyor.

İş yerlerindeki olumsuz çalışma koşulları her geçen gün işçi cinayetlerinin artmasına sebep olmaktadır. Mevcut iş yerlerinin çoğunun 50 ‘den az işçi çalıştırdığı göz önüne alınırsa, ik-

tidarın sıkıntısının ne olduğu açıkça ortadadır. Özel istihdam bürolarının açılmasında, kıdem tazminatını tırpanlama çabasında, derelerin satışında, yaşam alanlarının avm ve otel yapılmasında, ormanların satışında çıkarılan kanunlarda “uygulamadaki sorunlar” gerekçe olmazken, işçi sağlığı söz konusu olduğunda kanunun uygulanmasında bir çok sorun ortaya çıkmakta.

Aslında iktidar tarafından ortaya konan sorun açıktır. Sermayeye “arz” hükmünü içeren

kanunlarda sorun yaşanmazken, sermayeden bir parça da olsa “talep” içeren yasaların çıkarılması hep sorun yaratmaktadır.

İktidar bu çirkin oyunları planlarken, yaşam tüm acımasızlığıyla devam ediyor. 7 Kasım 2013 tarihinde Gaziantep’te trikotaj ve tekstilcilerin bulunduğu iş merkezinde çıkan yangında 2 işçi hayatını kaybederken, 7’si ağır 45 işçi yaralandı.

Burjuvazinin Yumuşak Karnı: “Varoşlar”

70’li yıllarda başlayan gecekondulaşma, köyden kente göçen insanlara barınma olanağı sağlarken, sermaye de ucuz iş gücünün unsuru durumuna gelmişti. İşçilerin fabrikalara yakın yerlerde oturmaları, sermayenin işçi talebini kolaylıkla sağlama-
sına olanak sağlıyordu. Bu plansız yapılaşma burjuvazi tarafından, her zaman bir seçim tehdidi olarak işçilere ve emekçilere karşı kullanıldı. Seçim dönemlerinde kaçak yapılaşmaya göz yumma, seçim sonrası tapu vaatleri ile sürdü. 12 Eylül darbesinden sonra, süreç tersine doğru işlemeye başladı. Sürecin tersine doğru işlemesi ekonomik ve politik sorunlara neden oldu.

Fabrikaların yaşam alanları içinde olmasının sıkıntısını 12 Eylül’den önce yaşayan burjuvazi, fabrikaları şehrin dışına taşıyarak her türlü sınıfsal kalkışın, bir anda tüm emekçilere yayılmasını önleyerek, fabrika ve işçileri izole etti. Artan kira giderleri ve fabrika arazilerinin değerlendirilmesiyle, şehir dışındaki arsalar devlet desteğiyle konan sermaye, hem ekonomik hem de politik olarak önemli bir adım atmış oldu. Ama geride bıraktıkları varoşlar burjuva devlet mekanizması açısından bir mayın tarlası olarak kaldı. Burjuvazi kendisi için güvenli şehirler oluşturma çabasıyla bu bölgelere yönelik

planları gündeme alarak bu alanları boşaltmayı amaçlıyor. Birinci adım olarak ortaya koyduğu kentsel dönüşüm projesiyle, işçileri emekçileri bir daha geri gelmemek üzere şehirden çıkarıyor. Bunu kısa zamanda ve kendisi için düşük maliyetle sonlandırmak için, çeşitli kirli oyunları gündeme getiriyor. İstanbul Maltepe’de bulunan Gülsuyu – Gülen su mahallelerinde, devlet tarafından ortaya konan uyuşturucu trafiği, yoksullukla boğuşan gençleri, torbacılık diye tabir edilen uyuşturucu satış işi içine çekmeye çalışıyor. Bilinçsiz yoksul gençleri, yüksek gelir açısından cezbeden bu işle baş edemeyen aileler çaresiz durumda. Mahallede yaşanan bu soruna duyarlı yaklaşan devrimci demokrat insanlar, çeteler tarafından silahlı saldırıya maruz kalıyorlar.

Devrimciler geri adım atmayarak bu mahallelerde sürekli konuyla ilgili bildiriler dağıtıp, mahallelinin katılımıyla gerçekleştirilen forumlar düzenliyorlar. Burjuvazinin bu kirli silahını kendisine çevirmek olanaklı hale getirilebilir. Devrimciler bu yakıcı sorun üzerinden halkla bütünleşmeyi sağlayacak olumlu adımları atar ve bu birlikteliği sağlarsa, gerçekten bu bölgeler burjuvazinin yaklaşmadığı mayın tarlalarına döner.

Bulgaristan'da Öğrenciler Sokaklarda

Yakın tarihte yoksulluktan kendini yakanların görüldüğü, öfkeli kalabalıkların Meclisi kuşatıp abluka altına aldığı, isyancıların sokak gösterileriyle hükümeti erken seçime zorladığı Bulgaristan'da sular bir türlü durulmuyor. Yoksulluğun ve yol-

men devam ediyor.

Protestocuların öğretmenlerin ve çalışanların üniversiteye girmesini engellemesiyle üniversitede akademik hayatın tamamen durduğu ve 15 farklı üniversitede protestolar sürdüğü bildirili-

suzlukların toplumu derinden sarstığı bu Avrupa Birliği'nin en yoksul ülkesinde şimdi de öğrenciler sokaklarda, alanlarda.

Bulgaristan'da hükümet karşıtı protestolar devam ederken başkent Sofya'da öğrenciler ülkenin en büyük üniversitesinin kapılarını zincirleyip kapadı.

Öğrenciler bir amfiyi üç hafta boyunca işgal ettikten sonra hükümetin istifa etmesini istedi ve "tam ve etkili işgal" çağrısı yaptı ve pazar günü düzenlenen öğrenci yürüyüşlerine binlerce kişi katıldı.

Yoksulluk ve yolsuzluğun yol açtığı protestolar, Mayıs ayında yapılan erken seçimlere rağ-

yor.

Öğrencilerin yayınladığı bir açıklamada "Yoksulluğu ve işsizliği protesto ediyoruz. Yükseköğrenim mezunu dilenciler olmadan önce isyandayız!" denmekte.

Öğretim görevlileri de yayınladıkları bir açıklamayla "Toplumsal ve siyasal hayatın zengin iş adamlarına teslim edilmiş olmasını" kınadı.

Bulgaristan'da halkın bir kısmının hissettiği çaresizlik duygusu, bu senenin başından beri görülen kişilerin kendilerini yakma eylemlerine yansıdı. Novinite Ajansı "en az dokuz kişinin kendilerini yakarak intihar ettiği"ni aktarıyor.

Kâğıttan Kuleler

Ferda Kar

Başbakan Erdoğan, Çalışma Bakanlığı 10. Çalışma Toplantısı'nda yaptığı konuşmasında oldukça "aydınlatıcı" açıklamalarda bulundu. Diğer iktidarlar gibi AKP iktidarının da "Dış Güçler" sendromunun etkisi altında olduğu, Başbakan'ın söylemlerinde de ortaya çıktı. Gezi başkaldırısında da Başbakan, eylemleri dış güçlere ve onların içerideki işbirlikçilerine bağlamıştı.

Başbakan konuşmasında, "Eğer yumruklar sıkılıyorsa el sıkışamayız." diyor. Peki çözüm süreci diye başlatılan dönemde, silahlar susmuşken, iktidarınızın aceleyle bölgede karakol inşaatlarına hız vermesinden yumruklarınızı gevşettiğinizi mi anlayalım ?

"Molotof olursa diyalog olmaz." diyor yine Başbakan. Polisin ağır silahlarla donatılması yasasını ve emniyetin toplumsal olaylarda kullanmak üzere ağır silahlar (havan, tank, top) ithal etme yetkisi verilmesini isterken, bu silahları kime karşı kullanacağınızı açıklayın. Diyalog için büyük adım atmış olacaksınız.

Başbakan aynı konuşmasında "11 yıl boyunca ekonomideki ve demokratikleşmedeki her gelişme önceliklerimiz yer aldı. Şu anda işçi kardeşimin de, memur kardeşimin de alım gücü 11 yıl öncesine göre kat be kat üstündür. Gelirlerini 4,5 kat yani %33 artırdık." diyor.

Birilerinin gelirini ve haklarını iktidarın desteğiyle artırdığını Başbakan kendisi Gezi olayları sırasında itiraf etti. Ama işçi, memur ve emekçilerin bu sınıfta yer almadıkları ortadadır. Ya da Başbakan, basit muhasebe usulü olan T cetvelinin, işçi, memur ve emekçiler için sadece bir tarafını okuyor. 11 yıllık AKP iktidarından sonra T'nin diğer tarafını biz okuyalım.

2008'de çıkan yasayla emeklilik yaşı, kadınlar

için 58'den erkekler için 60'dan 65'e yükseltildi. Emekli olmak için prim ödeme gün sayısı 7 binden 9 bine yükseltildi. Çıkartılan 4857 sayılı iş kanunu ile taşeronlaşmanın önü açılarak, esnek ve güvencesiz çalışmanın temelleri atılmış oldu. Sendikalara baraj sistemi getirilerek işçinin örgütlenme ve sendikalı olma hakkı engellendi. 11 yıl önce 190 milyar olan devletin borcu, 2012 sonu itibarıyla 560 milyar TL oldu. 2012 yılında halkın bankalara borcu 7 milyar TL iken, aldıkları tüketici kredileri karşısında borçları 306 milyar dolar olmuştur. Bu borçların %25'i icralık durumda.

Özelleştirme adı altında burjuvaziye kalkındırma uğruna, satılan birçok kurum, fabrika, yol ve köprüler yüzünden yüz binlerce insan işsiz kaldı. Başbakan yine konuşmasında, yurtdışı ideolojiler transfer etmeye gereksinim olmadığını, işçi-işveren kavramını bir kenara bırakıp çalışan ve çalıştırana iki ayrı gruba ayırmamak gerektiğini, emek-sermaye gibi başlıkların yanlış tanımlandığını söylüyor. Biraz tarih hafızamızı zorladığımızda bu sözlerin bizlere yabancı olmadığı ortaya çıkıyor.

"Türkiye Cumhuriyeti halkını ayrı ayrı sınıflardan oluşmuş değil ve fakat kişisel ve toplumsal yaşam için işbölümü itibarıyla çeşitli mesleklere ayrılmış bir toplum olarak görmek esas ilkemizdendir. Bizim halkımız çıkarları birbirinden farklı, sınıf halinde değil aksine varlıkları ve çalışmalarının sonuçları birbirine gerekli olan sınıflardan ibarettir." Atatürk

90 yıl sonra Başbakan'ın aynı noktaya denk düşen sözleri sarf etmesi, bir ideolojisizliği değil, mevcut hakim ideolojiye bağlılığın ve bu bağın her iki liderde de ortak olduğunu gösteriyor. Ayrıca AKP iktidarından Başbakan'ın yanlış tanımlandığını belirttiği emek-sermaye konusunda kamuoyunun aydınlatılmasını bekliyoruz.

NATO Rusya ile savaşı mı hazırlanıyor? “Steadfast Jazz” Operasyonu ve Süreğen Soğuk Savaş

Bryce White / Global Research (çeviri)

2 Kasım Cumartesi günü, NATO’nun 2006 yılından bu yana en büyük askeri eğitim tatbikatını başlattı. Bu tatbikatın büyüklüğü, zamanlaması ve coğrafi alanı gözönüne alındığında, Steadfast Jazz Tatbikatı’nın, NATO-Rusya ilişkilerinin çözülüşünün devam ettiğini ve gerçekte asla sona ermemiş olan Soğuk Savaşın sürekliliğini temsil ettiği açıktır.

Bir hafta sürecek tatbikat NATO üyesi 28 ülkenin tümünün ve diğer NATO üyesi olmayan ülkelerin katılım ile, Estonya, Letonya ve Litvanya gibi Baltık ülkeleri ve Polonya’da yapılıyor. Harekat, hava, kara, deniz ve özel kuvvetler birimlerini ve 6.000 askeri kapsıyor. NATO GenelSekreteri Anders Fogh Rasmussen’e göre, “Bu uygulamanın amacı hızlı tepki gücümüz olan NATO Mukabele Gücü’nün, herhangi bir müttefiki savunmak için hazır olduğundan, her yere intikal edebileceğinden ve her türlü tehditle başa çıkabileceğinden emin olmaktır.” [1] Rasmussen, Mukabele Gücü’nün, “NATO’nun mızrakbaşı olduğunu, her yıl, keskin ve kullanıma hazır olup olmadığının denendiğini” [2] belirtti. Tatbikat hayali bir ülkede, hayali bir senaryo etrafından dönüyor ancak, senaryonun Rusya’nın Polonya’yı işgalini simüle ettiğini söylemek abartılı değildir.

2014 Yılında NATO kuvvetlerinin beklenildiği şekilde Afganistan’dan çekilmesiyle, ittifak, yeni bir varoluş nedeni bulmaya çabalamaktadır. NATO’ya göre, “Afganistan’daki muharebe görevinin 2014 yılı sonunda tamamlanmasından sonra operasyonel tempo-nun düşmesi beklendiğinden, örgüt, hazır olma ve birlikte operasyon yapabilme yeteneğini korumak için eğitimlerini hızlandıracaktır.” Böylece NATO’nun Mukabele Kuvveti’ni sergileyen son zamanlardaki, Steadfast Jazz gibi Tatbikatlar, gerekli olan kalıcı bir kolektif güvenlik ittifakının gerekli olduğu öncülü altında yapılıyor. Böyle bir ittifakın yararları tartışılabilir olsa da, Steadfast Jazz ve benzeri tatbikatlar, NATO’nun haksız yere günümüz Rusyasını ciddi bir güvenlik tehdidi olarak gördüğünü göstermektedir.

NATO, eski Sovyet cumhuriyetleri veya Varşova Paktı üyesi olan yeni müttefikler ve ortakları yanına çekerek doğuya doğru genişlemeye devam ederken, Rusya haklı olarak temkinli bir tavır takınmıştır. Bu genişlemeye birlikte aynı zamanda Batılı müttefiklere, Rusya gibi potansiyel düşmanlara karşı ilk vuruş yeteneği sağlayan füze savunma kalkanının geliştirilmesi güdeme geldi. Rusya’da

son yıllarda füze savunma alanında NATO ile işbirliğini geliştirmeye çalışıyordu, ancak Pazar günü bundan vazgeçti ve bu işbirliğinden sorumlu olan çalışma grubunu dağıttı. [3] Bu bağlamda Rusya, batı kanadına tecavüz edildiği hissine kapılmaktadır. Buna bir de ABD ve

de ihtiyacı olmayan bir durum olacaktır. Ancak Steadfast Jazz benzeri tatbikatlar, sadece karşılıklı şüphe uyandırmaya ve böyle hoş olmayan senaryoların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

NATO'daki müttefiklerinin, Rusya'nın güneydeki yakın müttefikleri olan Suriye ve İran'a haksız askeri müdahale olasılığını hâlâ canlı tuttuğunu ekleyebiliriz. NATO'nun Avrasya genelinde stratejik üstünlük kazanmayı hedeflemesiyle, jeopolitik satranç taşları, ustaca oynatılmaktadır.

Rusya Savunma Bakanı Yardımcısı Anatoli Antonov'a göre, "Bu tatbikatlar Soğuk Savaş ruhunu yaşatmaktadır." [4] Nükleer silahlara sahip bu iki gücün daha derin bir şekilde düşmanca bir karşıtlığa düşmesi, dünyanın hiç

Notlar

[1] http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_104648.htm

[2] <http://www.itar-tass.com/en/c32/941046.html>

[3] http://voiceofrussia.com/2013_11_03/President-Putin-ends-Russia-NATO-ABM-cooperation-0148/

[4] http://en.ria.ru/military_news/20130725/182415452/Russia-Slams-Cold-War-Spirit-NATO-Exercise.html

Yenilgiden Zafere

Murat Sağlam

Komünist Manifesto bundan 165 yıl önce yayınlandı. Aradan geçen sürede dünya, birçok değişime ve fırtınalı alt üst oluşa sahne oldu. Zikzaklı bir yol izleyen sınıf savaşımı, kimi zaman proletaryanın, kimi zaman burjuvazinin lehine sonuçlar vererek sürdü, sürüyor. Proletarya, kapitalizme karşı birçok kez başkaldırdı; zaferi ve yenilgiyi yaşadı. Bütün bu değişim ve alt üst oluş içinde “sınıflı toplumların tarihinin sınıf savaşimleri tarihi olduğu” her seferinde yeniden doğrulandı.

Marx ve Engels tarihin materyalist tahlilinden hareketle proletaryanın tarihsel rolünü (kendisiyle birlikte “toplumun tümünü sömürden, ezilmekten ve sınıf savaşlarından “kurtarması) ortaya koyduklarında, işçi sınıfı tarihin kendisine biçtiği bu rolden habersiz, burjuvazi ile ilk çatışmalara giriyordu.

1830’lu yıllarda Avrupa proletaryanın münferit birkaç çıkışına tanık olduysa da, bunlar daha çok sınıfın tarihsel rolünü nasıl oynayacağı sorusuna yanıt olmaktan uzak, kendiliğinden eylemlerdi. Manifesto’nun yayınlandığı tarihte -Şubat 1848- işçi sınıfı ilk ciddi eylemini ortaya koydu ve Fransız proletaryasının kişiliğinde, tarihsel rolünü teoriden pratiğe aktarmanın ilk fırsatını yakaladı.

1848 Devrimi’ni gerçekleştiren proletaryaydı ama iktidara uzanan burjuvazi oldu. Savaş barikatta kazanan işçiler, devlette kaybettiler. Tarihin determinist mantığı içinde bu durum

hiç de kural dışı değildi. Ama 1848 devrimi tarihin determinist mantığını zorlayan bir gücü tarihin sahnesine çıkarıyordu.

Yenilgi ve yenilgiyle beraber sokakta elde edilen kazanımların kaybedilmesi proletaryayı, ilk ciddi eyleminde iktidar sorunu ile yüz yüze getirdi; proletarya tarihsel rolünü kavrama ve devrimcileşme yönünde ilk adımlarını attı. Barikatta dövüşmenin yetmediğini, iktidarı almanın ve iktidar için bağımsız devrimci örgütlenme ve eylemin zorunluluğunu kendi deneyimi ile öğrenmeye başladı.

1848 devrimleri ile proletaryanın tarihsel rolü sorunu, bu rolün nasıl ve hangi araçlarla oynanacağı sorununa dönüştü ve Marksist teori-pratiğin temel konusu haline geldi.

Manifestoda açıklanan tarihsel rolüne proletaryanın pratik yanıtı olarak 1848 devrimleri, ortaya çıkışı ve sonuçlarıyla sınıf savaşımında bir dönüm noktası oldu. Devrim en başta, proletarya ile burjuvazi arasında var olan ilişkiyi yeniden biçimlendirdi. Sınıf savaşımı burjuvazi ile feodal sınıf arasında bir savaşım olmaktan çıkarak, proletarya ile burjuvazi arasında iktidar savaşımının belirleyici olduğu yeni bir döneme girdi. Emek- sermaye çatışması bütün öteki çatışmaların odağına yerleşerek tarihe yön veren ana çatışma oldu. Bu, aynı zamanda burjuvazinin önderliğinde burjuva demokratik devrimler döneminin de kapanmasıdır.

1848 yenilgisi ile 1871 Paris Komünü arasındaki “sakin” dönem, sınıfların, sınıf savaşımının bu yeni* düzeyine uygun ve devlet- devrim/ karşı devrim sorunu etrafında teorik, pratik hazırlıklarının sürdüğü bir dönem oldu.

Paris Komünü, proletaryanın iktidara yükseldiği ilk devrim olmanın yanında, onun devlet ve devrim konusundaki teorik- pratik hazırlığının yetersizliğini de ortaya koydu. Kendi devletini kurmaya girişen proletarya eserini nasıl tamamlayacağını bilemedi ve yenildi. Komün’ün proletaryanın tarihsel savaşımı açısından taşıdığı en önemli ders de buradadır.

Avrupa’yı sarsan Paris Komünü proletaryanın nesnel yetersizliğinden daha çok öznel yetersizliğini ortaya koydu. Merkezi iktidarı alma yönünde öyle isteksiz davrandı ki, yanı başında, başka komünlerin oluşması bile onu harekete geçiremedi. Demokrasi tutkusunu onun, sınıf düşmanına karşı egemen sınıf olarak diktatörlüğünü kuracak tarzda örgütlenmesini engelledi. Kendisine karşı hazırlanan saldırıya seyirci kaldı. Proleter devletin bazı temel özel-

liklerini vermekle birlikte, proletaryayı devlet biçiminde örgütleyemeyerek yenilgisine katkıda bulundu. Komün yenilirken, devlet sorununu çözümlenmesi gereken pratik bir görev olarak Dünya İşçi Hareketi’nin gündemine soktu.

Komün neden yenildi? Bu sorunun kabul gören en yaygın yanıtı “kapitalizmin ve işçi sınıfının nesnel durumunun, bir işçi iktidarı için yeterince olgun olmadığı”dır. Bu yanıtın bir

kolaycılığı yansıttığı ve soruya gerçek bir yanıt olmadığı bugün, artık kabul edilmelidir. İktidarı almaya nesnel olarak hazır olmayan bir sınıfın iktidarı alması bir rastlantı olarak değerlendirilebilir mi? Rastlantı, zorunluluğun kendini açığa vurmasının biçimi olduğuna göre, Komün’ün rastlantı olması onun yenilgisini açıklamaya yeter mi? Bu sorular uzatılabilir. Bizim asıl vurgulamak istediğimiz Komün’ün yenilgisinin, aranılan yerde değil, proletaryanın teorik ve pratik hazırlığının yetersizliğinde, iktidara uzanan proletaryanın onu korumak ve sürdürmek için nasıl davranacağını henüz bilememesinde olduğudur.

Ekim Devrimi, özünde bu soruya bir yanıtıdır. Proletaryanın Paris Komününden çok daha olumsuz koşullarda, iktidarı koruma ve sürdürme, doğrultusunda yeni bir arayışdır. Dünyayı iki kutba ayıran proletaryanın burjuvaziye karşı dünya ölçeğinde ilk zafere olan Ekim Devrimi sadece Paris Komünü’nün başladığı eseri kendi koşulları içinde tamamlamak ve aşmakla kalmadı, sosyalizm ülküsüne somut bir içerik de ka-

zandırdı.

Ekim Devrimi Rus despotizmine, uluslararası burjuva ittifaka, burjuva, küçük burjuva sosyalizmine ve Sosyal Demokrat ihanete karşı mücadele sürecinden geçerek zafere ulaştı. Rusya’yı proleter devrimin merkez üssü, Sovyet proletaryasını dünya proletaryasının öncü müfrezesi ve Bolşevik partiyi dünya komünist hareketinin devrimci otoriter gücü konumuna

Ekim Devrimi Rus despotizmine, uluslararası burjuva ittifaka, burjuva, küçük burjuva sosyalizmine ve Sosyal Demokrat ihanete karşı mücadele sürecinden geçerek zafere ulaştı... Bolşevik partiyi dünya komünist hareketinin devrimci otoriter gücü konumuna yükselten, bu çok yönlü ve çok boyutlu ideolojik, politik ve örgütsel yöneliş ve mücadeledir.

yükselten, bu çok yönlü ve çok boyutlu ideolojik, politik ve örgütsel yöneliş ve mücadeledir.

Zaferiyle dünya devrimini başlatarak kapitalizmden komünizme geçiş çağını fiili olarak açan Ekim Devrimi, sadece proletaryaya zafer kazanmanın yolunu göstermekle kalmadı, emperyalist devletler tarafından ezilen ve sömürülen milyonlarca işçi ve köylüye sömürgecilikten ve kapitalist kölelikten kurtuluş yolunu da gösterdi.

Ekim devrimi sınıf savaşımının bütün temel sorunlarını (Devlet, devrim, parti, enternasyonalizm v.b.) netleştirerek komünist hareketin gelişim rotasını çizdi. Bu rotada burjuva ideolojisi ve eylemini sınıf hareketine taşıyan, kapitalizmin aldatıcı görüntülerine, burjuva demokrasisine, burjuva devlete ilişkin eski yanılsamalara, barışçı geçiş hayallerine, kapitalizmin gelişme derecesine göre belirlenen aşamalı devrim teorilerine yer yoktu. Bugün bu yanılgı ve yanılsamaların katmerleşerek geri gelmesi her ne kadar Ekim devriminin gelişim süreciyle, yenilgiyle bağlantılı olsa da, doğrudan Ekim Devrimine fatura edilemez.

Üstünlük, zaaf ve hatalarıyla bir bütün olan Ekim Devrimi, dünya burjuvazisi ile giriştiği savaşı kaybederken, geriye başladığı eseri mükemmelleştirecek bir dizi ders, deneyim bıraktı. Ekim devrimi Paris Komünü deneyimi üzerine yükseldi. Paris Komünü ve Ekim Devrimi'nin deneyimi üzerinde yükselecek olan yeni zaferler, işçi sınıfının bu iki eserini daha da mükemmelleştirecektir. Ekim Devrimi dün olduğu gibi bugün de çağ açıcı özelliği, esinlendirici gücü ve ortaya koyduğu eseriyle, insanlık için devindirici bir güç bir umut kaynağı, burjuvazi içinse büyük bir korku, ölüm habercisi olarak hep var oldu ve var olacak. O eseriyle olduğu kadar zengin deneyimiyle de proletaryaya rehberlik etmeye devan ediyor.

Bugün dünya burjuvazisi ve yol arkadaşlarının, zafer sarhoşluğu içinde sosyalizmin bitişini ilan etmekte aceleleri vardır. Çünkü tarih kar-

şısında güçsüz olan burjuvazi kazandığı zafere güvenebilecek durumda değildir. Burjuvazinin çok iyi kavradığı, ama 'devrimcilerin' aynı netlikte kavrayamadığı bu zaferin tarih karşısında kazanılmış bir Pirus zaferi niteliğine sahip olmasıdır. Bittiğini ilan ettikleri sosyalizme her gün küfrederek, işçi sınıfının kafasını teslim almaya çalışmaları zaferin değil, korkunun belirtisidir.

Proletarya burjuvazinin bu tür zaferine ilk kez tanık olmuyor. Paris Komünü yenilgisinden sonra da proletaryaya karşı yürütülen kanlı terörün ardından sosyalizmin bittiği, itildiği ütopya dünyasından yeryüzüne bir daha dönmeyeceği söylenmedi mi? Ama tüm bunlar Ekim Devrimi'ni engellemeye yetmedi. Tarihin yasası, terörle, sahte zafer çılgınlıklarıyla örtülse de dipte, derinde işlemeye devam ediyor. Kapitalizm, bir yerde söndürdüğü devrim ateşinin başka bir yerde körüklenmesine yol açmadan edemiyor. Tarihsel yürüyüş Sosyalizme doğrudur. Bu yürüyüşe ayak bağı olmak mümkündür ancak, tarihi durdurmak mümkün değildir. Burjuvazi bunu proletaryadan daha iyi gördüğü için, bittiğini ilan ettiği sosyalizme karşı saldırısını ara vermeden sürdürüyor. Paris Komünü için söylenenlerin Ekim Devrimi için söyleniyor olmasında şaşılacak yan yoktur. Burjuvazi proletaryayı, tarihsel rolünün bitmiş olduğuna, iktidarı alarak, proletarya diktatörlüğünü kurmaya çalışmanın vazgeçilmesi gereken bir sevda olduğunu inandırmak zorundadır. Proletarya ise yenilgiden aldığı derslerle saldırısını sürdürmek, yeniden hücum etmek, her yenilgiyi zafere dönüştürmek zorundadır.

Paris Komünü yenilgisinin asıl nedeni proletaryanın yeterince devrimci olmamasıdır. Ekim Devrimi'nin yenilgisinin asıl nedeni proletaryanın devrimciliğini koruyamamasıdır. Bu iki büyük deneyim üzerine yükselecek olan proletaryanın zaferlerinin güvencesi ise devrimciliğinin sürekliliğindedir.

Sınıf savaşımında her yenilgi yenilen sınıfın saflarında bir dağınıklığa, gerilemeye, mo-

ral bozukluğuna ve umutsuzluğa, toplumda ise yenilen sınıfa karşı bir güvensizliğe, yenen sınıfın gücüne tapınmaya yol açar. Yenilen sınıf yenilginin boyutuna ve şiddetine bağlı olarak etkisizleşerek bir dönem boyunca tarih sahnesinde geri plana düşer. Sınıf savaşımı geri plana düşmüş görünür. Zaferi kazanan sınıfın eylemi tarihe yön veren tek eylem olarak öne çıkar. Ancak tüm bu görüntünün altında, derinde sınıf savaşımı sürmektedir Tarihin durgun ve karanlık dönemlerine, sınıfların yeni hareketliliği ile birlikte fırtınalı alt üst oluş dönemleri eşlik eder.

Tarihsel yürüyüşte sıçrama- bir toplumsal sistemden diğerine geçiş- bir çırpıda olmuyor. Yeni toplumsal sistemin dünya ölçeğindeki zaferi, dünya ölçeğinde yürütülen sınıf savaşımı içinde yenilgi ve zaferlerin birbirini izlediği, birbirine eklemelendiği bütün bir tarihsel dönem kapsıyor. Dünyanın tanıdığı en radikal burjuva devrimi olan 1789 Fransız Devrimi, tarih içinde yenilgiden zafere koşan devrimlerin, aynı yolu izleyen proleter devrimlerden önceki örneğidir. Bu anlamda 1848, 1871 yenilgileri ve 1980'li yılların sonunda resmileşen yenilgi komünizmin dünya ölçeğindeki zaferinin önceden ödenmiş bedelleridir.

Dünya proleter hareketi, Sovyetler Birliğinin çöküşüyle, tarihin en büyük yenilgisini yaşıyor. Sovyet proletaryası partiye ve devlete yabancılaşmasının yol açtığı yanılsama, uyumsuzluk ve çaresizlik içinde yarattığı eserin uzun bir dönemden beri avucunun içinden kayışını seyrederken kendisiyle birlikte dünya işçi sınıfını da ağır bir yenilginin girdabına çekti. Tarih bir kez daha durgunluğun ve karanlığın egemen olduğu bir döneme girdi. Sovyet işçisi bir zamanlar Fransa ve Alman proletaryasının kendisine devrettiği tarihsel rolü, dünya proletaryasının, başka müfrezelerine bırakarak ağır aksak, 70 yıldır başrolü oynadığı tarih sahnesinden çekildi. Proletaryanın hangi müfrezesinin bu rolü hangi biçimde üstleneceği belirsiz olsa da, her yenilgiyi yeni bir zaferin kaldırıcı

yapmayı çoktan öğrenmiş olan işçi sınıfının bu yenilgiyi de yeni ve ileri bir zaferin kaldırıcı yapacağına kuşku yoktur. Bunu yenilgi ile birlikte tarih bilincini kaybedenlere bir güven aşısı olur umuduyla söylemiyoruz. Olmayacağını biliyoruz. Sınıf savaşımı dönene aldırmadan ayakta kalanlarla yürür. Vurgulamak istediğimiz 'zafer' çılgınlıklarının tarihin yasasının yerini alamayacağı ve alamadığıdır.

Tarihte her yenilgiye ve yenilen sınıfa karşı, toplumun her katından yükselen bir salvo atışı eşlik eder. Bugün de böyle oluyor. Dünya işçi sınıfı, dünya burjuvazisinin önderliğinde çok yönlü bir saldırı ile karşı karşıyadır. Saldırının ana yönü üretim içindeki yeri ile işçi sınıfına değil, politik süreçteki devrimci yeri ve rolü ile işçi sınıfıdır. Paris Komününden bu yana gelecek endişesi ile yaşayan bir sınıftan başkası beklenemez.

Saldırı güçsüzdür. Ama etkilidir. Güçsüzdür, çünkü işçi sınıfının tarihsel rolü, onun Manifestoda ortaya konulmuş olmasından bağımsız olarak kapitalizmin özünde vardır. İşçi sınıfının kapitalist mülkiyet ilişkileri karşısındaki konumunu yansıtır ve nesneldir. Yok, varsayılarak, yok olmuyor.

Etkilidir, çünkü tarihsel rolün nesnelliği (kapitalizmin mezar kazıcısı olmak) işçi sınıfına kendiliğinden, devrimci bir nitelik kazandırmıyor. Tersine işçi sınıfı ancak bu rolü kavradığı ve onu uygulamaya soktuğu oranda oynayabilir, işte burjuva saldırısının da etkili olduğu alan burasıdır. Amaçları tarihsel bir güç olmaktan çıkarılamayacak olan işçi sınıfının devrimci bir güç olmasının önünü tıkamaktır. Bu saldırının etkili olabildiğinin en somut örneği ise bugünkü Avrupa işçi hareketidir. Avrupa işçi hareketi bugün devrimci özne olmaktan çok uzaktır.

Tarihte hiçbir olay, onu ortaya çıkaracak maddi koşullar oluşmadan gerçekleşemez. Ancak koşulların nesnel olarak varlığı olayın otomatik oluşumunu sağlamıyor. Tarih öznesiz bir nesnelliğe sahip değildir. Mezarın nasıl ka-

zılacağım bilmeyen bir mezar kazıcısı işini ne oranda başarır, tarihsel rolünü kavramamış bir proletarya da o oranda devrimci olur.

Proletaryanın tarihsel rolü kapitalist üretim ilişkileri içinde vardır. Proletarya üretim ilişkileri içinde var olmakla birlikte tarihsel rolünü, ancak politik alanda, iktidar savaşımında oynayabilir. Bunun için işçi proletaryanın, ona nesnel konumunun kendiliğinden sağlamadığı araçlara, devrimci teori ve partiye ihtiyacı vardır. Kapitalist üretim ilişkilerinin, içinden çıktığı toplumun bağrında gelişebilir olması, burjuvaziye daha iktidar almadan ekonomik ve politik bir güç olma olanağı sağlar. Sermaye ve ticaret bağı ona, modern anlamda olmasa da, iktidar savaşımını koordine edecek bir örgütlülük ögesi kazandırır. Kapitalizm içinde bu tür olanaklardan yoksun olan proletarya, tarihsel rolünü ancak, politik örgütlenmesi aracılığı ile gerçekleştirebilir. Bu nedenle parti, proletaryanın elinde, tarihsel rolünü kavramada ve gerçekleştirmedeki tek silahtır. Tarihte hiçbir sınıf bu silaha proletarya kadar gereksinim duymamıştır. Sınıf savaşımında modern anlamda politik örgütlenmenin (parti) proletarya ile ortaya çıkmasının altında bu tarihsel gereksinme vardır.

Tarih göstermiştir ki, proletaryanın zaferi kadar yenilgisi de başka faktörlerin yanında en başta onun bilinç ve örgütlülük derecesine bağlıdır. Proletaryayı bilinçlendirerek ve örgütleyerek onun iktidar savaşımını yöneten parti, na-

sıl zaferin kaldırıcı olursa, bunu gerçekleştiremeyen ve sürekli kılamayan parti de yenilginin aracı olmaktan kurtulamıyor. Sosyalizmin 70 yıl sonra, bugünkü çöküşünde partilerin üstlendiği rol bunun kanıtıdır.

Bugün dünya işçi hareketinin yaşadığı yenilgi kendini en başta ideolojik ve örgütsel alanda ortaya koyuyor. Marksizm'in en temel ilkelelerinin (sınıf savaşımı, proletarya enternasyonalizmi, proletarya diktatörlüğü, devrim) reddi ile birlikte örgütten kaçış, yenilginin büründüğü temel biçimlerdir.

Yenilgiden kaçış ise ilk olarak bu alanda ideolojik ve örgütsel toparlanma ile olanaklıdır.

Dünya burjuvazisinin aralıksız saldırıları altında, ideolojik güvensizlik ve örgütsel dağınıklık içerisindeki işçi hareketinin uluslararası birliğe ve örgütlülüğe gereksinmesi her zamankinden daha fazladır. Ancak işçi sınıfının güçlü ve örgütlü ulusal müfrezelerine dayanmayan uluslararası örgütlülüğün dünya işçi ha-

reketini bugünkü kaostan kurtarmada işlevsel bir rol oynayamayacağı da açıktır. Görev açık, perspektif nettir. Tarih içinde en etkili yenilgisini yaşayan işçi hareketinin önünde çok büyük sorunlar vardır. Dünya, işçi hareketinin bugün içinde bulunduğu durumdan bağımsız olarak yeni bir devrimci dalganın işaretlerini veriyor. Şimdi sorun işçi hareketinin hem ulusal hem de uluslararası alanda buna yanıt verip vermeyeceğidir.

Yoldaşlar, İşçiler, Askerler, Köylüler ve Bütün Emekçi Halk!*

İşçi ve köylü devrimi Petrograd'da kesin bir zafer kazandı. Kerensky tarafından kandırılan az sayıda kazaklardan geriye kalanlar da ya dağıtıldı ya da tutuklandı. Devrim Moskova'da da zafer kazandı. Daha Petrograd'dan sevk edilen askerler ulaşmamışken, Moskova'daki Kadet memurları ve diğer Kornilovcular barış koşullarını imzaladılar - Kadetlerin silahsızlandırılması ve Kurtuluş Komitesi'nin ilgisi...

Cepheden ve köylerden, siperlerdeki askerlerin ezici çoğunluğunun ve uyezdlerdeki (1) köylülerin yeni hükümete, onun barış kararnamesine ve köylülere ivedi olarak toprak dağıtılması yönündeki kararına desteğini ilan eden günlük ve saatlik raporlar geliyor. İşçi ve köylü devrimi, kendisini güvenceye almıştır; çünkü şimdiden halkın çoğunluğu onun tarafındadır.

Toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin, burjuvaziye yakından bağlı olan üst düzey memurların ve kamu hizmetlilerinin, tek bir kelimeyle, bütün zenginler ve onların destekçilerinin, yeni devrime düşmanca tepki vermeleri, onun zaferine direnmeleri, bankaları kapatmakla teh-

dit etmeleri, değişik kurumların çalışmalarını bozmaları ya da engellemeleri ve devrimi her yoldan, açık veya gizli şekilde kösteklemeye çalışmaları tamamen anlaşılır bir durumdur. Her bilinçli işçi, bizim kaçınılmaz olarak bu tür direnişlerle karşılaşacağımızın farkındadır. Bolşeviklerin bütün parti yayınları sayısız kere bu bunun üzerine yazdı. Tek bir an bile işçi sınıfının bu direnç karşısında gözünün korkması mümkün değildir; onlar, burjuvazinin destekçilerinin tehditleri ve saldırıları karşısında asla tereddüde düşmeyecektir.

**Halkın çoğunluğu
bizimledir. Dünyadaki
işçilerin ve ezilenlerin
çoğunluğu bizimledir.
Devrimimiz adalet yolunu
açmıştır. Zaferimiz
kesinleşmiştir.**

Halkın çoğunluğu bizimledir. Dünyadaki işçilerin ve ezilenlerin çoğunluğu bizimledir. Devrimimiz adalet yolunu açmıştır. Zaferimiz kesinleşmiştir.

Kapitalistlerin ve yüksek rütbelilerin direnişi ezilecektir. Tek bir kişi bile, bankaların ve sendikaların kamulaştırılmasını ilan eden yasa haricinde, mülkiyetinden yoksun bırakılmayacaktır. Tek bir işçi bile, bir kuruş dahi zarar görmeyecek; aksine, ona yardım edilecektir. Muhasebeyi ve denetimi sıkılaştırmak ve vergilendirmeyi düzenlemek dışında hükümet başka

bir girişimde bulunmayacaktır.

Bu adil talepleri destekleyerek, halkın çoğunluğu Geçici İşçi ve Köylü Hükümeti'nin etrafında kenetlenecektir.

Yoldaşlar, işçiler! Unutmayın, artık siz kendiniz devleti kontrol ediyorsunuz. Eğer siz birleşmez ve bütün devlet işlerini kontrolünüz altına almazsanız, kimse size yardım etmeyecek. Sizin Sovyetleriniz, bundan böyle devlet otoritesinin organları, bütün iktidarın meşru bedenidir.

Sovyetlerinizin etrafında kenetlenin. Onları güçlendirin. Kendi işinizi kendiniz yapın; en alttan başlayın, kimseyi beklemeyin. En sıkı devrimci yasayı ve düzeni kurun; ayyaşlar, serseriler, karşı devrimci Kadet memurları, Kornilovcular ve benzerleri tarafından anarşi yaratmak için atılan her adımı merhametsizce ezin.

Üretim ve ürünlerin hesabının tutulması üzerinde sıkı bir kontrol sağlayın. İnsanların iş yapmasını engelleyenleri, bu engellerin sabotaj mı (zarar verme, geciktirme veya yıkıcılık) yoksa tahıl veya mahsul istifçiliği mi, tahılların nakliyatına engel olmak mı, demiryollarını, posta, telgraf ve telefon servislerini bozmak mı ya da barışa, köylülere toprak dağıtımına ve

işçilerin ürünler üzerindeki kontrolüne ve dağıtımına engel olmak mı olduğuna bakmadan, tutuklayın ve devrimci mahkemelere sevk edin.

Yoldaşlar, işçiler, askerler, köylüler ve bütün emekçi halk! Bütün iktidarı Sovyetlerinizde toplayın. Uyanık olun ve toprağınızı, tahılınızı,

Yoldaşlar, işçiler! Unutmayın, artık siz kendiniz devleti kontrol ediyorsunuz. Eğer siz birleşmez ve bütün devlet işlerini kontrolünüz altına almazsanız, kimse size yardım etmeyecek. Sovyetlerinizin etrafında kenetlenin. Onları güçlendirin. Kendi işinizi kendiniz yapın; en alttan başlayın, kimseyi beklemeyin. En sıkı devrimci yasayı ve düzeni kurun; ayyaşlar, serseriler, karşı devrimci Kadet memurları, Kornilovcular ve benzerleri tarafından anarşi yaratmak için atılan her adımı merhametsizce ezin.

zı, fabrikalarınızı, araç ve gereçlerinizi, ürünlerinizi ve ulaşımınızı, yani artık tamamen sizin olan her şeyi gözünüz gibi koruyun. Gitgide köylülerin çoğunluğunun rızası ve onayıyla, onların ve işçilerin pratik tecrübesini gözeterek, kararlı ve şaşmaz bir biçimde sosyalizmin zaferine doğru yürüyeceğiz- Birçok ileri ülkenin öncü işçilerinin halklara barış getiren ve onları ezilmekten ve sömürülmekten kurtaran zaferiyle..

V.Ulyanov Lenin
Halk Komiserleri
Kurulu Başkanı

* 5 kasım 1917 (Konuşma, ilk kez Pravda'nın 19 kasım 1917 tarihli 4. sayısında yayımlanmıştır.)

(1) 'Uzeyd 'Sovyetler Birliği'nde özerklikten bir alt kademede köyleriyle birlikte bir ilçe büyüklüğünde bir idari birimdi.

Birleşip Ayrışmalardan HDK ve HDP'ye

Mustafa Özkan

HDK veya çatı partisi oluşumu düşüncesi ÖDP sürecinden hemen sonra gündeme gelmişti. ÖDP oluşumu eksiler artılar düşünülmeden bir heyecanla oluşturuldu, iyi niyetlerle tüm sorunların üstesinden gelineceği sanıldı. Ama yaşam bunun böyle olmadığını ve olamayacağını gösterdi. İlk günden itibaren ayrı düşüp ayrı eylem biçimlerini savunan insanların biraraya gelseler bile bir olamayacakları, yaşanarak denendi. Böylece de parti varsayılan oluşum içinde bir sürü particikler oluştu. O zamanlar bazı bileşenler her gelenek kendini örgütlesin ama muhalefeti aynı çatı altında yapabileceğimiz bir çatı partisi oluşturalım düşüncesini gündeme getirdiler. Bu düşünce o zamanlar fazlaca kabul görmediği için yaşama geçmedi ve ÖDP'de tek düşünce grubu kalana kadar ayrışmalar sürdü. Ayrışmalar sürerken de birleşirken olduğu gibi kayıplar sürüp kazanan olmadı. Birleşirken arkada bırakılanlar kadar, ayrışırken de arkada bırakılanlar oldu.

O yıllarda böyle bir düşüncenin yaşama geçmemesinin asıl nedenlerinde birisi ve en önemlisi karşılıklı güvensizliklerdi. Kürt Özgürlük Hareketi, sosyalist oluşum ve hareketlerin ne

dediklerini algılayamıyor; sol sosyalist hareketlerde K.Ö.H tarafından sönmekten korkarak bahaneler üretiyorlardı. Korkuları yersiz değildi, çünkü sayabileceğimiz bir sürü nedenden ötürü siyasal etkisi yok denecek kadar zayıf bir oluşumlar topluluğuyla mücadele alanında gittikçe güçlenen, ivme kazanan diğer topluluk bir araya gelecekti. Aslında o zamanlar K.Ö.H'de de bu düşünceye direnenler vardı. Haklıydılar çünkü, can pahasına sürdürdükleri bir savaşım sonucunda kazandıklarını henüz belirsiz olan bir sürece bırakmak istemiyorlardı. Kısacası bu oluşum, o zamanlar benzeri bir çok nedenden ötürü yaşama geçemedi.

HDK'ya benzer ilk oluşumun temelleri 1999 seçimlerinde Kürt Özgürlük Hareketinin Sol ve sosyalist hareketle seçim işbirliğini gündeme getirip tüm egolarından arındığını vurgulamasıyla atılmıştır. Bu birliktelikler bazı aydın ve sol parti liderlerini meclise taşımış olmakla birlikte K.Ö.H' ninde metropollerde kendini test etmesini sağlamıştır. Bu da gösteriyor ki K.Ö.H gücünün zirvesindeyken böyle bir oluşuma katılıp ön ayak olmuş, diğer parti ve hareketler ya güçsüzlüklerinin verdiği bir çekingenlikle, ya da küçülmelerden yaşadıkları ruh

haliyle bu oluşumda yer almışlardır. Elbette bu oluşuma dair bir yığın ortak değerler vardı. Ama şunu bilmeliyiz ki bu oluşumlar içinde bulunan örgütlerde her hangi birisi ülke siyasetinde hatırı sayılabilecek bir güçte olsa, tartışmalar bu kadar kısa sürüp bu kadar kısa sürede yaşama geçmezdi. Daha mı iyi olurdu, daha mı kötü olurdudan ziyade, bir arada siyaset yapmanın ön koşulları belki de daha fazla yaşama geçerd. Böylece önceleri HDK şimdi ise HDP' de neyin ne olduğu tam anlaşılır olurdu belki de...

HDP şu anda sisteme muhalif bir oluşum olarak lanse ediliyor. Aslında öyle değil. Sisteme muhalefet edecek bir oluşum sınıfsal olması ve sistemi devirme hesapları yapmalı. Oysa HDP programı ve ilkeleriyle mevcut Kapitalist düzen içinde bazı sosyal hak ve özgürlükleri genişletmek ve bugünün gerici faşist partilerine muhalefet etmek için oluşturulmuş bir cephe partisidir. Bu cepheyi oluşturanlar içerisindeki bireyinden partilere kadar herkesin ayrı ayrı beklentileri var. Sosyalist olduğunu iddia edip sosyalizmi getireceğini vurgulayanlardan çevrecilere ve yalnızca bireysel özgürlüklerinin yaşama geçmesini yeterli görenlere kadar herkes bu oluşumun içinde ve herkes bu oluşumu kendi görüş güzergâhından yorumluyor. Şimdi denilebilir ki bu parti ve oluşumun ne isteyip istemediği program ve tüzüğünde yazıyor. Ama öyleyse ve tek seçenek buysa diğer bileşen partilerin program ve tüzükleri ne oluyor? Bu parti seçimlerde boy göstermek için oluşturulmuşsa ve herkesin herkese güveni tam ise, kurulu ve seçim yeterliliğini kazanmış bir sürü parti var. Bölge partisi değil de ülke partisi olmaksızın amaç BDP var; onu ülke partisi yapmak daha mı zor? 1995' lerde HADEP' le seçime girilip ülke genelinde seçim çalışması yapılırken koşullar daha mı iyiydi? İşte bu sorular HDP kurucuları tarafından henüz yanıtlanmamış sorulardır.

Ayrıca ilk seçimlerde batıda HDP, doğuda BDP ile girilecekse bunu başkalarına anlatmak olası mı? Aynı şeyleri düşünüp ayrı partiler olarak seçime girmek, HDP'yi oluşturan parti,

grup ve kişilerin kurdukları partiye, yola çıktıkları bileşenlere karşı güvensizliğinden başka bir anlam ifade edebilir mi? Eğer batıda BDP ile seçime girmemenin nedeni BDP'nin öne çıkan Kürt kimliği ise, bu BDP'ye oy vermeyecek batıdaki seçmenin oylarının HDP ile alınabileceği anlamına gelir ki, en hafif deyişim ile tam bir siyasi körlüktür. Sorun Kürdistan'da HDP'yi BDP'nin yerine koyup anlatmak kısa sürede zor olur sorunuysa, bağımsızları o kadar zor koşullarda seçebilen örgütlü bir halkın bunu algılayamaması olası değil. BDP içerisindeki bazı görüş ve gruplar HDP'yi içselleştirememişse bu içselleştirme ileride nasıl olacak? HDP içerisindeki unsurların kafaları hâlâ bulanıksa, o zaman geçmiş birliklerde yaşanan sorunlar yine ortaya çıkacak demektir. Böyle olursa da her bileşen kendi doğrularını öne çıkarıp kendi bildiğini okur ve seçimde test edilmek üzere oluşturulan oluşumun özellikle batıda üyeleri kadar oy alamayan bir durum ortaya çıkar, ki bu da bütün iyi niyet duygularını ortadan kaldırır.

Dünyada bu tür çatı partilerinin örneklerinin varlığını biliyoruz. Ama bu partiler sistem içinde kapitalist sisteme adalet getirip sistemi terbiye etme anlayışıyla yola çıkıyorlar. Zaten başka olması da olası değil. Örneğin Yunanistan'da şimdiki yerlerine SYRİZA iktidar olsa ne olacak? Belki belirli süre nefes alınıp, sömürünün de bir adabı olduğu anımsanıp kurallara göre sömürü oluşturulacak. Başka ne yapılabilir ki ?!. Kapitalist sistem sömürü üzerine dizayn edilmiş bir düzen olduğuna göre, bir şekilde sömürü devam edecektir.

HDP'nin kendisini üçüncü yol olarak tarif etmesi onun niteliğini de aydınlatıyor. Bu kapitalist topluma göre konumlanmaktadır. Bu, toplumda iki yol var, üçüncüsü de biziz demektir. HDP'ye verilecek destek bunlar bilinerek verilmelidir. Ülkemizde sonuna kadar inanıp yaşanan hüsranslar çoklukla yaşandığı için, yeni bir hüsrans olmaması adına bilinerek bu oluşumun hakkı verilmelidir.

Sınıflar Mücadelesi, Etnik Mücadele

— **Fahri Pamir**

3 Kasım 2013 Pazar günü Kadıköy meydanında düzenlenen ve Alevi toplumunun ve tüm devrimci demokrat güçlerin olağanüstü bir kitlesellikle katıldığı “EŞİT YURTTAŞLIK” mitingini izledikten sonra o günün gecesi aşağıdaki şu satırları kaleme aldım:

Fransız burjuva ihtilalinin düşünsel temellerini döşeyen aydınlanmacı düşünürlerden biri, Montesquieu, bir özdeyişinde şunu söylüyor: “Ben, her şeyden önce insanım; sonra da tesadüfen Fransız’ım.” diyor.

Bir Marksist yoldaşım da geçenlerde bana gönderdiği bir iletisini şu tümcelerle bitiriyordu: “Yer gök tanığım olsun ki, benim yeryüzünden başka vatanım, dünyanın tüm emekçileri dışında milletim yoktur.”

Antik tarihteki adı “Kavimler Kapısı” olan ülkemizde;

- ne zaman ki bir etnisitenin (Türklerin), onun dilinin ve kültürünün diğer halklar, diller ve kültürler karşısındaki ayrıcalıkları ortadan kalkar ve bunlar arasında yasal ve toplumsal tam bir eşitlik sağlanırsa,

- ne zaman ki bir devlet dini haline dönüştürülen bir dinin bir mezhebinin (Sünni İslam’ın) diğer dinler, mezhepler, inançlar ve inanmayanlar karşısındaki ayrıcalıkları ve onlar üzerindeki baskısı ve zulmü ortadan kaldırılır; tüm inançlar tam bir eşitlik içinde, korkusuzca ve özgürce yaşanabilirse (ki bu eşitlikler yoksa, kardeşlik de olmaz.),

- ateist olmak ve düşüncelerini yaymak; en az dindar olmak ve inancını yaymak kadar doğal karşılanırsa,

- ve ne zaman ki bizlere kimliğimiz sorulduğunda “Türküm, Kürdüm, Ermeniyim, Süryaniyim, Arabım, Aleviyim, Sünniyim, bir Protestanım...” sıfatından önce ve onları aklımızın ucundan bile geçirmeksizin dilimizin ucuna “bir emekçiyim, bir işçiyim, emeğiyle geçinen bir aydınım, bir devrimciyim, ben bir komünistim...” sıfatları gelirse...

İşte o günden sonra siyasi mücadele gerçek temeline; yani sınıflar mücadelesi, emek mücadelesi, sosyalist devrim mücadelesi temeline oturacaktır. Bu süreci hızlandırmak görevi ise; adından başka komünizmle, devrimcilikle ilgisi olmayan ulusalcı kalpazanların, reformistlerin ve ‘sol’ liberallerin değil; Marksizm-Leninizm’in sınıflar analizi silahını ustaca kullanan, düşman sınıftan örgütsel, ideolojik ve politik olarak tam bir kopuşu gerçekleştirerek burjuvaziye tam cepheden taarruz eden, bilimsel komünizmle işçi hareketini buluşturma görevini en başa alan ve sınıflar mücadelesinde açığa çıkan enerjiyi devrim mücadelesine bağlama hünerini gösteren gerçek enternasyonalist devrimcilere, komünistlere düşmektedir. Ve elbette hem milliyetçi hem yurtsever hem komünist olunamayacağını, hem reformist hem Marksist, hem liberal hem solcu olunamayacağını göstermek, bütün sahte burjuva solculuklarının ipliğini pazara çıkarıp etkisiz kılmak, devrim sürecindeki bu ayrık otlarını söküp atmak da komünist olmanın bir gereğidir. Ve yine elbette tüm ezilen halkların, inanç gruplarının, tüm mağdur ve mazlumların en iyi dostları ve mücadele arkadaşları, temel hak ve özgürlüklerin, doğanın ve doğal yaşamın en kararlı savunucuları işçi sınıfı ve bu sınıfın en yiğit, en özverili evlatları olan komünistlerdir.

Burjuvazi ve Proletarya-II

Mahir Sönmez

Dünya kapitalizmi kendi tarihinin en büyük bunalımından geçiyor. Bugünkü bunalımla kıyaslandığında burjuva iktisatçıları 1929 büyük bunalımının çocuk oyuncağı olduğunu ileri sürüyorlar

Burjuvazi dünyadaki ilk sosyalist devrimin restorasyonu, burjuva kapitalist dünyayla bütünleşmesiyle kazandığı siyasal, iktisadi ve moral zaferinin sonuna geldi. Burjuva toplumu, geliştirdiği üretim ilişkileri ve siyasal yapısıyla milyonlarca insan için sefalet, güvensizlik, gelecek kaygısı, işsizlik, baskı, şiddet ve yeni bölüşüm savaşlarıyla umut olmaktan çıktı. Bir engel haline geldi.

Sosyalizm karşısında kazandığı geçici zaferler için artık bir ilerleme olmaktan çoktandır çıktı.

İşçi sınıfının bu durumu kendi lehine çevirebilmek için tek eksiğinin örgütlü bir gücü ve yol gösterici teorisi olduğunu kavramakta gecikmeyecektir. Günümüz koşulları komünistlere bu gerçeği gösteriyor.

Komünistler burjuva üretim ilişkilerinin, siyasetinin bunalımından dolayı oturup ağlayacak değiller.

Bunalım elbette ki yıkıcı etkilerini gösterecektir, bunda anormal elan bir şey yoktur. Komünistler tüm dünyada burjuvazinin yıkıcı etkilerine karşı, emperyalizme karşı, işçi sınıfının devrimci yapıcı sosyalist mücadelesini

örgütlemekle görevlidir. Bu da ancak Marksist öğretinin yol göstericiliğiyle mümkündür.

Burjuvallaştırılmış bir Marksizm, melez bir teori, işçi sınıfının bilimsel bir teorisi olmaktan çıkar, burjuvazinin yedek lastiği haline gelir. Marksizm'in en temel öğretilerinin yeniden ele alınıp incelenmesi bu öğretinin işçi sınıfının emrine, onun için bir silaha dönüştürülmesi komünistlerin en temel görevidir. Sağa sola deli dana gibi koşuşturmak, en temel konularda aynı dili konuşmadan, dil birliği sağlanmadan, sadece sözüm ona günümüzün acil sorunlarına burjuva demokrasisi içindeki gününbirlik mücadele biçimleri için durmadan birlik çağrılarlarıyla, kulaklarda tatlı nağmeler bırakmak, eski köy düğünlerinde bıçkın sarhoşların kulaklarına zurna çaldırmasına benzer.

İşçi sınıfının sosyalist mücadelesinde bizleri bir adım ileri götürmez. Götürmediği herkes tarafından görülüyor da. Sorun aynı şeyleri tekrar tekrar denemekle zaman kaybına, enerji israfına ve burjuvazi için kabul edilebilir bir mücadeleye tabi kılar.

Burada tartıştığımız konu açısından sorunu ele alırsak, proletarya nedir sorusuna bizim bakış açımız her şeyden önce, sadece bugün yayınlanıp yayınlanmadığı konusunda bile bilgiye sahip olmadığımız Devrimin Sesi adlı kısa ömürlü bir yayında yazılan bir yorumu yanıt vermek olmadığını açıklıkla söyleyebiliriz. Sorun Marksist öğretinin, bilimsel

sosyalizmin abc'si sayılabilecek bir konuda Karl Marx'ın, F. Engels'in kuramının burjuva Marksizm'i tarafından nasıl yorumlandığı, bulanıklaştırıldığını kökleri sınıf uzlaşmacılığına uzanan – bunun bilerek ya da bilmeyerek yapılmasının hiçbir önemi olmadığına- önemli olanın hangi sınıfa hizmet ettiğinin anlaşılmasıdır.

II. Enternasyonalin kötü şöhretli eski Marksist'i dönek Kautsky, "Proletarya Diktatörlüğü" adlı kitabında

Sovyet devrimini sinsice eleştirirken, diğer birçok şeyin yanı sıra Sovyet anayasasını eleştirirken, emekçileri kurucu meclisin dışında bırakmakla, proleter tanımını sınırlandırmakla suçlar.

Kurnazca Marx ve Engels'in adını ağzına almadan proletaryanın tanımını nerede yapmıştır diye sorar. Oysa Lenin'in "Proletarya Diktatörlüğü ve Dönek Kautsky" adlı kitabında belirttiği gibi Kautsky, Marx ve Engels'i ezbere bilir; hatta üretken emekçinin, proleterin tanımının yapıldığı artı-değer teorileri adlı Marx'ın sağlığında yazdığı ama baskısını göremediği eserini baskıya hazırlayan da Kautsky'dir. Proleter, 'sınırlandıran' Lenin'in önderliğini ettiği Rus komünistleri değil, Marks ve Engels'tir. Bay Kautsky, Marx ve Engels ile dövüşmeyi göze alamaz Marks ve Engels, proleter emek gücünü satan, başka satacak hiçbir mülkiyete sahip olmayan emekçi olarak tanımladıktan sonra, emekçinin emeğini üretken emek ve üretken olmayan emek olarak ikiye ayırır. Proleter sermayeyi üreten üretken emekçi olarak tanımlar. Üretken olmayan emekten kastedilen hiçbir şey üretmeyen emek olmadığını bizim burjuva Marksistlerimiz anlamak istemezler, kafaları karışır.

Nasıl ki sermayenin hareketi kapitalistin kişisel özelliklerinin bir sonucu değil bu üretim ilişkilerinin bir sonucuysa, yani sermayeyi büyüten kapitalistin kişisel yetenekleri değilse, iş

gücünün satıcısı olarak proleterin de proleter olduğu, emek gücünden başka satacak hiçbir mülkiyeti olmayan emekçi olduğu için, için emeği artı-değer yaratmaz. Emekçinin emeği üretken olarak işlev gördüğü sürece artı-değer yaratır. Kapitalist salt para sahibi olduğu için kapitalist olmaz. Nitekim tefeci de para sahibidir. Her şeyden önce kapitalistin para sahibi olarak parasını sermaye olarak yatırmasına bağlıdır. Bu da paranın satın alma işlevi dışında başka olguları varsayar. P-M ilişkisi kendi başına para sahibinin meta sahibiyle ilişkisini paranın satın alma işlevini gösterir. P-M ilişkisi bir satın alma ve satış ilişkisidir. Paranın sermaye olarak işlev görebilmesi P-M ilişkisinin devamını yatırılan paranın geri dönüşünü, salt geri dönüşünü değil aynı zamanda bir fazlalık olarak geri dönüşünü gerektirir, P-M-P' olmasını gerektirir. Para sahibini kapitalist haline getiren ilişkinin sırrı burada saklıdır.

Metayı burada biz özel türden bir meta olarak emekçinin kapitaliste sattığı özel türden bir meta olarak görürüz, bu özel türden meta belirli ilişkiler kapitalist, üretim ilişkileri içinde kapitaliste başlangıçta satın aldığı metalarından daha büyük bir meta yaratan canlı emektir. Emekçinin emek sürecinde yarattığı yeni metanın paraya dönüşmesiyle başlangıçtaki paradan daha büyük bir para yani artı para olarak süreci tamamlamasıyla sermayenin üretimi gerçekleşir. Okur bizi mazur görsün, bu ilişkiler ağını biz en kaba biçimiyle aktarırken okura haksızlık etmek istemiyoruz. Okuyucunun en azından Marx'ın Kapital'leriyle bir tanışıklığı olduğunu kabul ederek yazıyoruz. Bir süreliğine sermayenin üretildiği alandan uzaklaşalım, para sahibi elindeki parasıyla bir meta satın almış olsun yani P-M olduğunda para satın alma aracı olarak başkalaşmış para sahibimiz kendisi için yararlı olan bir kullanım değerine sahip olmuştur. Şimdi artık o, satın aldığı metanın sahibidir. Bunu tükettiği andan itibaren meta da parası gibi onunla bir

daha geri dönmemek üzere vedalaşmıştır. Para şimdi meta satıcısının elindedir. Ve meta satıcısının bu parayı ne şekilde kullanacağı bizim para sahibimiz için hiçbir şey ifade etmez. Bu meta satıcısının, sattığı meta para sahibinin midesine giren bir armut olabileceği gibi şehvetini söndürdüğü bir fahişenin belirli bir zaman dilimi için kiraladığı, satın aldığı bedensel gücü, emeği de olabilir. Fahişe, para sahibinin karşısına bir emek gücü satıcısı olarak bedensel enerjisini, eylemini belli bir süre için satmış olabilir.

Bu alım ve satım ilişkisi para sahibinin, paranın geri dönüşünü gerçekleştirmek için satın aldığı canlı emek gücünden ayrı, sermayenin üretilmesinden bağımsız bir hizmet alım ve satımıdır. Dolayısıyla kapitalist bir ilişki değil, bir hizmet satın alımıdır. Emek gücü satıcısı olarak para sahibinin karşısına çıkan fahişenin emeği, şehvetini söndüren için yararlı bir emek, faydalı bir emek olması bu türden bir emeğin sermayenin üretilmesi açısından yararsız, gereksiz bir emek olduğu gerçeğini değiştirmez. Burada bazı aklı evvel zatların iyi ama bu emeği satın alan kapitalist psikolojik olarak rahatladığı için yaşama daha diri ve canlı bakacaktır, bunun sonucu olarak sermayenin üretildiği diğer alanda daha başarılı olacaktır. Bu da sermayenin üretilmesine ve yeniden üretilmesine dolaylı olarak hizmet etmiş olmuyor mu? Böyle düşünersek fahişede bir proleterdir. Emek gücünü sermayeye satan emekçi gibi kapitalist üretime artı-değer üretilmesine katkıda bulunmuş olmuyor mu diye soracaktır.

Havadaki oksijenin, mandalinadaki c vitamininin sermayenin üretimine P-M. R. M'-P' sürecine katkısı ne kadarsa, kapitalistin şehvetini söndüren fahişemizin emeğinin sermayenin üretilmesine katkısı o kadardır. Örneğimizi değiştirelim herkesin küçümsediği ve aşağıladığı fahişenin emeğinden toplumun yücelttiği kutsadığı saydığı öğretmenin, kutsal

mesleğine geçelim. Bakalım orada işler nasıl oluyor? Yukarıda bizim para sahibi olarak meta alıcısı kapitalistimiz parasının belli bir miktarını üretken olmayan bir biçimde kendi kişisel zevki için herhangi bir meta alıcısı olarak şehvet satın almıştı.

Burada oldukça ahlâklı iyi bir aile reisi saygın bir iş adamı olarak kapitalistimiz kendisi ya da çocukları için beynini geliştirmek için bilgi satın aldığını düşünelim, bunun için kendisine ve çocuklarına öğretmenin belirli süreler eğitim vermesi için emeğini satın aldığının düşünelim. Yani kapitalist parasıyla (P) öğretmenin emek gücünü (M) yi satın aldığını ve belli sürelerde bunu tekrarladığını varsayalım. Öğretmen burada iş gücünün satıcısı, meta sahibi olarak para sahibinin karşısına çıkar. Para sahibimiz de, salt kapitalist olduğu için değil meta alıcısı olarak yer alır Bu alım ve satım ilişkisi sonucu aynı fahişenin emeğinin sermaye yaratmadığı gibi öğretmenin emeği de sermaye yaratmaz. Üretim ilişkileri açısından bu iki emeğin de farklı emek türleri olması hiçbir şeyi değiştirmez Fahişe ve öğretmenin emek harcamadıkları için değil, emekleri üretken emek olarak satın alınmadığı ve üretken emek olarak tüketilmedikleri için üretken emekçi olamazlar.

Proleteri tanımlayan ise emekleri sermayeyle doğrudan değişilen emek olduğu, bu amaçla satın alındığı, emek, sermaye olarak üretim koşullarıyla değişilmiş ve dolayısıyla bu üretim koşullarıyla emek karşı karşıya geldiği için emek gücü satıcısı üretken emekçi, proleter haline gelir.

Biz bir süreliğine yine aradan çıkalım.

Sözü ustamız Karl Marx'a bırakalım; Emeğin üretken emek olarak tanımlanmasını, onun belirli bir iç ereğiyle (kullanım değeri yaratan özel türden emek olmasıyla nb.) özgül yararıyla ya da kendisini ifade ettiği belirli kullanım değeriyle kesin olarak hiçbir ilgisi yoktur.

Aynı türden emek üretken emek de olabilir, üretken olmayan emek de olabilir. Örneğin 5 pound karşılığında Paradise Lost ‘u yazan Milton üretken olmayan bir emekçidir. Buna karşılık yayıncısı için sınai emek harcayan yazar üretken emekçidir. Milton, Paradise Lost’u bir ipek böceği, ipeği hangi amaçla üretirse o amaçla üretmiştir. Bu onun doğasının bir etkinliği idi. Daha sonra ürününü 5 pounda sattı. Ama Lepzik’in yayıncısının yönlendiriciliği altında kitap üstüne kitap üreten yazım proleterleri bir üretken emekçidir. Çünkü ürünü daha başından itibaren, sermayeye karışmıştır. Şarkısını kendi hesabına satan bir şarkıcı üretken olmayan bir emekçidir. Ama bir girişimci tarafından kendisine para kazandırması için tutulan şarkıcıya üretken emekçi denir; çünkü sermaye üretir. (1)

Herhangi bir metayı, örneğin pantolonu hazır mı aldığım ya da kumaşı alıp eve terzi çağırarak ve onun hizmetini (terzilik emeğini) ödeyerek mi diktirdiğim benim açımdan hiç fark etmez. İkinci yolu seçmek yerine pantolonu bir tüccar terziden satın alırım, çünkü pantolonu kapitalist terzi ürettiği zaman, daha az emeğe mal olur. Ve gündelikçi terziye göre daha ucuzdur. Pantolonu satın aldığım parayı her iki durumda da sermayeye değil, pantolona dönüştürmüş olurum, her iki durumda da para yalnızca bir dolaşım aracı işlevini görmüştür. Bu nedenle para gerçi bir durumda bir meta karşılığı değişiyor; ikinci durumda ise emek satın alıyorsa da burada sermaye olarak işlev görmez. Yalnızca bir dolaşım aracı işlevi görür.

Burada emek yalnızca kullanım değeri olarak kumaşı pantolona dönüştürecek bir hizmet olarak, belirli bir yararlı niteliği işime yarayan bir hizmet olarak ilgilendirmektedir.

Emeğin bir sermaye üretmeden gerçekleştiği yerde, yani üretken olmadığı yerde, paranın emekle doğrudan değişiminde - paranın emek

gücü satın almasında ve karşı yönde emek gücünün satışında P-M nb.- emek hizmet olarak satın alınır. (2) Ve dolayısıyla bu ilişki kapitalist bir ilişki, sermayenin üretiminin ilişkisi değildir.

Emeğin para karşılığı basit değişimi, emeği üretken emeğe dönüştürmez.

Belirli bir etkinlik ya da emek biçimlerinin sonucu olan belirli hizmetler, kullanım değerleri metalarda cisimleşir; bunun tersine, bir kısmı ise, geride, o hizmeti görenlerin kişi olarak var oluşlarından ayrı, elle tutulur bir sonuç bırakmazlar. Başka deyişle, bu hizmetlerin sonucu satılabilirlik bir meta değildir. Örneğin bir şarkıcının hizmeti, benim estetik gereksinmemi giderir, ama hazzını tattığım şey şarkıcıdan ayrılmayan bir etkinlik içinde var olur. Ve emeği şarkı söylemesi sona erdiği anda benim haz almam da sona erer. Etkinliğin kendisi, kulaklarımdaki titreşimler bana haz verir. Metalar gibi satın aldığım bu hizmetler gerekli olabilir. Yada yalnızca gerekliymiş gibi görünebilir. - Örneğin bir askerin ya da doktor veya avukatın hizmeti, ya da bana haz veren hizmetler olabilir. Ama bu onların ekonomik karakteri bakımından hiçbir fark yaratmaz. Eğer -sağlıklıysam ve doktora gerek duymuyorsam ya da bir hukuk davasına karışmayacak kadar şanslıysam vebadan nasıl sakınırsam tıp ya da hukuk hizmetleri için ödeme yapmaktan da öyle sakınırım.

Hizmetler bana zorla da kabul ettirilebilir. - resmi görevlilerin hizmetleri vb - Zihin melekelerini geliştirmek için değil, ama para kazanabileceğim bir beceri kazanmak için bir öğretmen hizmeti satın alırsam – ya da başkaları bu öğretmeni benim için satın alırsa- (devlet benim çocuklarımla okula gitmesini benden zor yoluyla isterse, göndermeme durumunda beni cezalandırıyorsa, eğitim amacıyla okullar açıyor, öğretmen yetiştiriyor ve bunların ücretlerini ödüyorsa bunu hangi amaçla

yaptığı beni ilgilendirmedeği gibi konumuz açısından şimdilik önemli de değil. Nb) ve gerçekten bir şeyler öğrenirsem (ki bu kendi başına, bu hizmet için yapılan ödemeden tamamen ayrı bir şeydir.

Marx o zaman bu eğitimin maliyeti, benim geçimimin giderleri gibi, benim emek gücünü üretmemin gerektirdiği maliyetin içinde yer alır. Ama bu hizmetin belli yararı, ekonomik ilişkide hiç bir şeyi değiştirmez; bu ilişki benim parayı sermayeye dönüştürdüğüm bir ilişki değildir. Ya da bu hizmeti veren kişinin, öğretmenin, beni kendi kapitalistine, patronuna dönüştürdüğü bir ilişki değildir. Sonuç da (hizmet -ç-) bu ilişkinin ekonomik karakterini değiştirmez. Doktor beni iyileştirse de iyileştirmese de, öğretmen beni yetiştirmekte başarılı olsa da, avukat davayı kazansa da kazanmasa da böyledir. (bu hizmetleri benim kendi cebimden parasını ödeyerek satın almış olmam ya da başkalarının örneğin devletin benim için şu yada bu amaçla bu hizmetleri satın alması durumu değiştirmez. Nb.) Yapılan ödeme o hizmetin icrası içindir. Sonuç bizzat doğası hizmeti verenlerce garanti edilemez. Hizmetlerin büyük bölümü (kapitalist toplumun nb.) tüketiminin maliyetlerine girer.(4)

Burjuva demokratlarının, burjuva sosyalistlerinin eğitim, sağlık vb. gibi devlet hizmetlerinin bedava olmasını istemelerinin altında yatan bu gerçektir. Burjuva sosyalistleri burjuva toplumunun tüketim giderlerinin kapitalistlerin gelirlerinden, vergilerden alınmasını isterken, burjuva devleti, kapitalist sınıf bu maliyetleri her fırsatta emekçinin ücretlerinden, emekçinin harcamalarından alma eğilimindedir Sürekli olarak kapitalist toplumun zorunlu giderlerini, aynı işsizlerin yükünü orta sınıfın sırtına yüklediği gibi, bunları da orta sınıfların ve işçi sınıfının sırtına yükleme eğilimindedir.

Devlet giderlerinin azaltılması, kamu harcamalarının kısılması olarak adlandırılan bu

durumun devlet konusunda kafası karışık kamu hizmetlerini kutsayan, burjuva demokratları bu durumu anlamakta güçlük çeker. Tüm kamu harcamalarının bedava olması yönünde çığırtkanlığını sürdürür. Burjuvazinin hizmetkârları, memurlar günlük yaşamda doğal olarak kendisini proleter iş verenini de patron olarak kapitalist olarak görmez. Nasıl ki kendisi ya da başkası için kumaş alıp pantolon dikmesi için ücret ödediği terzinin kendisine para ödeyen kendi kapitalisti olarak görmüyorsa ve gerçekte öyleyse, bizim memurumuz kamunun hizmetçisi de burjuva devletin kendisini burjuva devletin bir parçası olarak görür.

Burjuva toplumunun memurları, hizmet satıcıları olarak, devletin sahipleri, kamunun yürütücüleri, sınıflar üstü bir kurumun temsilcileri olarak görür. Ve kendi adına kutsal kamuyu bir tarafa bırakarak ikiyüzlü bir tutumla çeşitli kurnazlıklar hile ve yolsuzluklarla halkı soymaya mümkün olduğunca kendi kişisel cüzdanlarını şişirmeye bakarlar. En sıradan devlet memuru bile kendini burjuva devletinin, ~~muazzam örgütsel gücünün bir temsilcisi~~ sayarak karşısındaki halka tepeden, küçümseyen bir gözle bakar. Onun kişisel başarısı kamu hizmetlerinin temsilcisi olarak, halkı rüşvet yoluyla soymasıyla beraber büyür. Bunu beceremediğinde sızlanır, dürüstlükten başkaları gibi çalıp çırpmadığından dem vurur.

Aydın tanımlamasını, çoğunluğu ücretli emek güçlerini satanlar, serbest meslek sahipleri ve kafa işçileri olarak tanımlayan Lenin, bu sınıfla, proletarya arasındaki ilişkiyi şöyle gösterir: “Bu gün bizi yakından ilgilendiren sorun... aydın tabakasıyla proletarya arasında ki uzlaşmaz karşıtlıktır. Bu karşıtlığı itiraf ettiğim için arkadaşlarımin çoğu öfkelenecektir. Ama bu uzlaşmaz karşıtlık gerçekten vardır. Ve başka konularda olduğu gibi gerçeği yadsıyarak yenmeye çalışmak çok yersiz bir taktik olur. Bu uzlaşmaz karşıtlık toplumsaldır, kişi-

lere değil sınıflara ilişkindir. Birey olarak aydın, kapitalist birey gibi kendisini sınıf savaşında proletarya ile özdeşleştirebilir. Böyle yaptığı zaman o kişi karakterini de değiştirebilir. Ben aydın sözcüğünü burjuva toplumunun tarafını tutan sıradan aydını ifade etmek için kullanacağım. Bu sınıf proletarya ile belli bir uzlaşmaz karşıtlık içerisindedir.

Ancak bu uzlaşmaz karşıtlık emek ve sermaye arasındaki uzlaşmaz karşıtlıktan farklıdır. Aydın kapitalist değildir. Gerçi onun yaşam düzeyi burjuvacadır. Ve eğer bir yoksul haline gelmek istemiyorsa o düzeyi srdrmedir, ama aynı zamanda kendi emeğinin ürününü ve çoğu zaman emek gücünü satmak zorundadır. Ve kendisi de çoğu zaman kapitalist tarafından sömürülür ve aşağılanır

Görüldüğü gibi aydınla proleter arasında herhangi bir iktisadi karşıtlık yoktur. Ama aydının yaşam durumu ve çalışma koşulları proleterce değildir. Duygularda ve düşüncede belli bir karşıtlığa yol açan da budur.” (5)

Proletaryayı doğuran burjuva üretim ilişkileridir. Proletarya, burjuva kapitalist üretim ilişkileri öncesine ait bir sınıf değildir. Oysa burjuva devletin kamu hizmetlerini yürüten memurlar feodal devletin, kamu hizmetlerini yürüten bir sınıf olarak, burjuva üretim ilişkilerinden önce vardılar. Burjuvazi feodal krallıkları alt edip kendi siyasi iktidarını kurduğunda kendi kamu hizmetlerinin yürütücüleri, memurları oluşturdu. Devleti yaratan burjuvazi değildir. Onun yarattığı sınıf proletaryadır. Sermayenin retim ve yeniden üretim ilişkileridir. Her şeyden önce proleterin emek gücünden başka satacak, üretim araçlarına sahip olmayan emekçi, işçi olması kapitalistin de para sahibi, üretim araçlarının sahibi olarak başlangıçta karşı karşıya gelmeleridir Sermayenin retilmesi için gerekli olan kaldıraçtır, bu, kapitalizmin ayırt edici özelliklerinin en başta gelenidir Ne var ki bu her iki olgu tek

tek ele alındığında yani bu üretim ilişkisi bir kenara itilerek ondan bağımsız olarak ele alındığında kapitalist retilimin anlaşılması, onun içinde yer alan sınıfların anlaşılması zordur.

Kapitalist retilimi, sermayenin retilimi, işçi sınıfının üretim sürecinde yarattığı artı değeri, sermayeyi proleterin el konulan karşılığı ödenmemiş emeği olduğu gerçeğini sermayenin ideologları, burjuvazinin dalkavukları sürekli karartmaya, gözden kaçırmaya, anlaşılmaz bir olgu gibi göstermeye çalışırlar.

Bizim burada memurlar proleter mi değil mi sorununu, proletaryanın üretimdeki yerini ele alırken amacımız, proletaryanın sayısını çoğaltmak ya da azaltmak gibi bir derdimizin olmadığı açıktır Bir Marksistin böyle bir görevi de yoktur. Marksistler için sorun kapitalist toplumu ele alıp incelemek, bunun ekonomik yasalarını açığa çıkarmak, bu ekonomik ilişkilerin içinde şekillenen sınıf hareketlerini karşıtlıkları içinde mücadelelerini incelemek, proletaryaya yol göstermektir. Kautsky’ nin genişletmeye çalıştığı ve Sovyet komünistlerini daraltmakla, sınırlandırmakla suçladığı proletaryanın sınıf kimliğini, üretim ilişkileri içinde ortaya koymaktır. Marx ve Engels de açıkça ortaya konan proletarya, üretken emekçi sermayenin üretilmesinde doğaldan yer alan üretken işçidir. Burada ki üretkenlik herhangi bir şekilde faydalı emek harcayan bu ilişkiler içinde emek gücünü satarak mı yoksa kendi emeğinin ürününü meta olarak pazara çıkarıp değiştiren “bağımsız” emekçi mi olduğunun önemi yoktur. Proleterde söz konusu olan üretken emekçi doğrudan emek gücünü kapitaliste satmak zorunda kalan, üretim süreci içerisinde, kapitalistin para sermaye olarak yatırdığı parasını çoğaltan kapitaliste başlangıçta yatırdığı değerden daha büyük bir değer yaratan, bunu yaparken kendi iş gücüyle birlikte kapitalistin başlangıçta yatırdığı sermayesinin tüm parçalarını bu üretim ilişkileri içinde parça parça ya da tümüyle birlikte yeniden yaratan

ve bundan ayrı olarak bir artı-değer yaratan üretken emekçidir. Sermayeyi oluşturan kapitalist ilişkiler bunlardır. Modern proletaryayı da yaratan üretim ilişkileri de budur.

Kapitalist, “üretim süreci yalnızca bir meta üretimi süreci değil ama artı değer üretimi sürecidir.” (6) “Paranın üretken olmayan emekle değişiminde, para ve emek, birbirleriyle yalnızca meta olarak değişime girer. Bu değişim sermaye oluşturmak yerine gelirin harcanmasıdır.” (7)

Sanayi sermayesi, “artı değerın ya da artı ürünün yalnızca ele geçirildiği değil aynı zamanda yaratılması sermayenin biricik işlevi olan, sermayenin varlık biçimidir. Bu nedenle onda, üretimin kapitalist niteliği bir zorunluluktur. Varlığı kapitalistler ile ücretli emekçiler arasındaki uzlaşmaz sınıf karşıtlığı gösterir. Toplumsal üretimin denetimini ele geçirdiği ölçüde, emek sürecinin teknik ve toplumsal örgütlenmesi kökten değişir. Ve bunlarla birlikte toplumun ekonomik tarihsel tipi de değişikliğe uğrar. Toplumsal üretim koşulları arasında sanayi sermayesinden önce görülen ve geçmişe karışan ve can çekişmekte olan diğer sermaye türleri, yalnızca ona tabi olmakla işleyiş biçimleri ona uyacak şekilde değişmekle kalmayıp ancak ona dayanarak hareket etmekte ve bu temelde birlikte yaşayıp birlikte ölmekte, ayakta durmakta ya da çökmektedir. Belli iş kollarında para sermaye ile meta sermaye sanayi sermayesiyle işlevlerini yan yana yaptıkları sürece dolaşım alanında sanayi sermayesinin bazen büründüğü bazen sıyrıldığı farklı işlevsel şekillerin varlık biçimlerinden başka bir şey değildir, toplumsal iş bölümü nedeniyle bu biçimler bağımsız bir varlık kazanmışlar ve tek yanlı olarak gelişmişlerdir.” (8)

“Büyük sanayinin olağanüstü üretkenliği, diğer bütün üretim alanlarında emek gücünün daha geniş ve yoğun bir şekilde sömürülmesiyle el ele vererek, işçi sınıfının büyük bir

kesiminin üretken olmayan bir biçimde çalıştırılmasına ve böylece eskiden ev işlerini yapan kölelerin, şimdide erkek ve kadın hizmetçi, uşak ve benzeri gibi adlar altında bir hizmetkârlar sınıfı olarak tekrar ortaya çıkmasına izin vermiş olur. (9)

Bu yazının birinci bölümünde de aktardığımız gibi Marx devlet memurlarını, rahipleri, hukukçuları, askerleri, başkalarının emeğini rant, faiz vb. şekillerde sömürerek çalışmadan geçinenler, dilenciler, serseriler ve suçluları proletaryadan ayırır.

Adam Smith’in gözlemine göre, vergilerden sağlanan devlet gelirleriyle yaşayanların (memurların n.b) tüm kişisel gelirleri de ya ücretlerden ödenmektedir, ücretlerden yapılan bir kesintidir, ya da kaynağı artı değerın farklı biçimlerinden başka bir şey olmayan kâr ve toprak rantıdır, bu yüzden bu çeşitli toplumsal katmanların, kârın ve toprak rantının tüketiminde payları olduğu iddiasına olanak sağlar.

Öyleyse paranın faizi, vergilerin ve vergilerden sağlanan devlet gelirlerinin yanı sıra ücretlerden alınıp alınmadıkları ölçüde - yalnızca kârlar ve toprak rantından alınan paylardır. (10)

Kapitalist üretim alanında üretken emek, değişen sermaye parçasına (sermayenin ücrete harcanan parçasına) karşılık değişilen ve sermayenin yalnızca bu parçasını (ya da kendi emek gücünün değerini) değil, ayrıca ona ek olarak kapitalist için bir artı değer üreten ücretli emektir. Meta ya da para, ancak bu yolla sermayeye dönüştürülür, meta sermaye olarak üretilir. Yalnızca sermaye üreten ücretli emek üretkendir. (11) Proleterin sınıf tanımı budur.

Sermayenin varlığı ücretli emek üzerine kurulmuştur. Yalnızca sermaye üreten emek üretkendir. Bir sınıf olarak proleterin tanımlanması bu açıdan yerine oturur.

Marx, Adam Smith’in yeni yetme, sonra-

dan görme, yabancı burjuvazinin temsilcisi olmasına karşılık, kendilerinin yalnızca “eğitilmiş kapitalistin temsilcisi olduğunu söylediği, ahbap çavuşlar adını verdiği Nassau Senior’un burjuvazi için yararlı olan tüm işlevleri üretken emek olarak tanımlamasıyla epey bir dalga geçer. Bizim Devrimin Sesi yazarları dostlarımızın burjuva toplumu açısından ele alıp emeklerini burjuva üretimi açısından üretken emekçilerin, proleterlerin safına dahil ettiği devlet memurlarını üretken emekçi proleter saymayanlara karşı kızgınlığının benzerini, askeri, polisi, yargıçları vb nin üretken emekçi olmadığını, bunların kısır sınıflar olduğunu söyleyen Adam Smith’e oldukça kızan Nassau Senior nasıl Adam Smith’e karşı öfkeyle, tüfeğin, dipçiğin, papazın, vergi tahsildarının emeğini üretken emek olarak açıklamaya giriştiyse, Devrimin Sesi dostlarımızda kaba bir alayla memurların emeğinin üretkenliğini Marx’a dayandıracak açıklamaya giriştiler. Memurlar proleterdir. Devrimin Sesi.

Burjuvazi için yararlı olan tüm işlevlerin üretken olduğunun ilan edilişi burjuvazi ve burjuva devletine dalkavukluk, ara başlığıyla Marx şunları yazar:

“Kendi maddi üretiminin temeli giriştiği tüm öteki olduğu gibi insan kendisidir. Bu nedenle insanı, üretimin öznesi etkileten bütün koşullar onun işlevini ve edimlerini ve dolaşısıyla maddi zenginliğin, metanın yaratıcısı kimliğiyle işlevlerini az ya da çok değiştirir. Bu açıdan tüm insan ilişkilerinin ve işlevlerinin, her nasıl ve her ne türde ortaya çıkarlarsa çıksınlar, maddi üretimi etkiledikleri ve şöyle ya da böyle bu üretim üzerinde belirleyici oldukları gösterilebilir.” (12)

“Bazı ülkeler var ki onlarda kendilerini koruyacak askerler yoksa insanların toprakta çalışması olanaksızdır. Evet bu durumda Smith’in sınırlamasına göre kaldırılan ürün, sapanı kullanan insanla onun yanı başında

elinde silah bekleyen insanın ortak emeğiyle üretilmişlerdir. Ona göre, (Senior Adam Smith’i kastediyor. Nb.) Yalnızca çiftçi bir üretken emekçidir ve askerin yaptığı iş üretken değildir. (Nassau Senior akt. Karl Marx)

Bu dalkavuğa Marx şöyle yanıt verir: “Birincisi bu doğru değil, Smith, askerin koruyucu gözetisinin, buğday tanesini değil ama savunmanın üretken olduğunu söylerdi. Eğer ülkede düzen yeniden kurulmuş olsaydı, emekçi fazladan bir de askerin geçimini sağlayacak üretimi yapmak zorunda kalmaksızın buğday eskisi gibi üretilenkti. Tıpkı kendileri maddi yada zihinsel hiçbir üretim yapmayan, hiç bir şey üretmeyen ama yalnızca sakat toplumsal ilişkiler nedeniyle yararlı ve gerekli olan, üretken olmayan emekçilerin büyük bir kesimi gibi, asker de üretken olmayan zorunlu giderler arasındadır. Varlıklarını toplumsal kötülöklere borçludurlar.” (13)

Marx, alay ederek Senior’a karşı Buchanan’ın şu sözlerini aktarır: “Asker emeği, üretimin emrinde olduğu için, üretken emekçi sayılırsa, aynı kural gereği üretken emekçi de, onun yardımı olmaksızın hiçbir ordu savaş alanına çıkamayacağı için pekala askerin onur payeleri üzerinde hak iddia edebilir.” (14)

Kapitalist üretim ilişkileri konusunda kafası karışık, tutucu burjuva Marksistleri özellikle devlet, kamu işleri söz konusu olduğunda sınıf kavramları bu bayların kafalarında tamamen karmakarışık hale gelir. Burjuvazinin siyasal hizmetlerini yapan ücretli ordusu memurları nereye koyacaklarını bir türlü anlayamazlar. Oysa Marksist teoride bu sorun çok açık olmuştur. “Bizzat silahlı güç halinde örgütlenen halkla artık doğrudan doğruya aynı şey olamayan bir kamu gücünün kuruluşu .. bu kamu gücü her devlette vardır, yalnızca silahlı adamlardan değil, ama maddi beklentilerinden de, her türlü ceza kurumları ve hapishaneler,

özel silahlı adam müfrezeleri. Sürekli ordu ve polis, devlet iktidarının başlıca güç aletleridir. Toplumun üstünde yer alan özel bir kamu gücünü beslemek için vergiler ve devlet borçları gerekli hale gelir

Kamu gücünü ve vergileri ödetme hakkını kullanan memurlar, toplumun organları olarak. toplumun üstünde yer alırlar... onların yetkisini, onlara bir kutsallık ve özel bir dokunulmazlık kazandıran olağanüstü yasalarla sağlama bağlamak gerekir... en değersiz polis memuru, Gentilice toplumdaki bütün organların bir arada sahip olduklarından çok “yetke sahibidir”(15)

“Engin askeri ve bürokratik örgütü ile karmaşık ve yapay devlet makinesi, yarım milyon kişilik memur ordusu ve beş yüz bin kişilik öbür ordusu ile Fransız toplumunun bedenini bir zar gibi saran ve onun bütün gözeneklerini tıkayan, korkunç bir asalak gövde bu yürütme gücü, mutlak krallık döneminde devrilmesine yardım ettiği feodalitenin sona erişinde kuruldu. (16)

Burjuva devlet makinesinin en ayırt edici iki kurumu: Bürokrasi ve sürekli ordudur Marx ve Engels bu kurumları burjuvaziye bağlayan binlerce bağın sözünü ederler.(17)

“Komün, iki büyük masraf kaynağını sürekli ordu ve memurculuğu ortadan kaldırarak bütün burjuva devrimlerin belgesi olan ucuz hükümeti gerçekleştirdi.” Marx

“Bürokrasinin özü : ...memurlar kapitalist çevre tarafından bozulmuşlardır ve daha doğrusu bozulmaya eğilimlidirler. Ve bürokratlar durumuna yani ayrıcalıklı, yığınlardan kopmuş ve onlar üzerinde yer alan kimseler durumuna dönüşme eğilimi gösterirler. Bürokratizmin özü işte buradadır. Kapitalistler mülksüzleştirilmedikçe ... proletarya memurlarının bile belli ölçüde bürokratlaşmaları kaçınılmaz bir şeydir.

Kautsky şöyle der, mademki seçilmiş kamu görevlileri olacaktı öyleyse sosyalist rejimde de memurlar ve bir bürokrasi olacaktır. İşte yanlış olan da budur. Marx, Komün örneğiyle göstermiştir ki kamu görevlileri sosyalist rejimde seçimle iş başına gelmeleri bir yana, ayrıca her an görevden geri alınabildikleri, ayrıca maaşları ortalama bir işçi ücreti düzeyine indirildiği ve üstelik parlamenter kuruluşlar yerine hareketli aynı zamanda hem yürütme hem de yasamacı topluluklar geçtiği ölçüde bürokrat olmaktan, memur olmaktan çıkarlar.” (18)

“Sosyalizm iş gücünü kısaltarak yığınları yeni bir yaşama yükselterek, halkın büyük bir bölümünü istisnasız herkese ‘kamu görevleri yapmalarını sağlayan koşullara kavuşturacaktır’ (19)

Dipnotlar

- 1- Karl Marx, Artı Değer Teorileri cilt 1 sayfa 375
- 2- Adı Geçen Eser sayfa 378
- 3- Adı Geçen Eser sayfa 378
- 4- Adı Geçen Eser sayfa 379
- 5- Lenin -Bir Adım Geri iki Adım İleri sayfa 156-158
- 6- Artı Değer Teorileri sayfa 380 c.1
- 7- Artı Değer Teorileri sayfa 381 c.1
- 8- Marx, Kapital c.2 s.63-64
- 9- Kapital c.1 s.458
- 10- Artı Değer Teorileri c.1 s.76
- 11- Adı geçen eser s. 142
- 12- Adı geçen eser s.272
- 13- Artı Değer Teorileri s.272 c.1
- 14- Artı Değer Teorileri s.272 c. 1
- 15- Lenin, Devlet ve İhtilal s.24
- 16- K.Marx Louis Bonaparte’ın 18.Brumaire’i, aktaran Lenin,Devlet ve İhtilal
- 17- Lenin, Devlet ve İhtilal s.40
- 18- Lenin adı geçen eser s. 129
- 19- Lenin adı geçen eser s. 130

Proletarya Diktatörlüğü! Şimdi sırası mı?

— Nadi Öztüfekçi

Eğer politik rotanı alıntılarla belirlemeye kalkarsan, kendini farkında olmadan alıntı yaptıklarının anlatmak istediklerine ters yönde kürek çekerken bulman işten bile değildir. Öyle ki giderek genişleyen ve derinleşen gerçeklik denizinde yüzmek yerine zaman, mekan ve özellikle de bağlamından koparılarak birer kutsal ezber yükü haline getirilmiş alıntıların ağırlığıyla dibe çöküp boğulabilirsin.

Yanlış anlaşılmasın, bunca yaşanmışlığın, özellikle sınıf mücadelesi tarihinin birikimlerine ve onun ustalarının anlattıklarıyla zorum yok. Zorum; sınıf mücadelesi ve tarihinin yok sayılması, daha doğrusu yok saydırılması misyonu iledir. Bu birikiminin ustalarından alıntılar aracılığıyla yapılması... Yukarıda dile getirdiğim kaygı, sözünü ettiğim gerçek denizinde yüzmeyi arzulayanlar için zaten. Elbette şu günlerde ortalıkta, alıntıları birer ayet gibi tekrarlayarak, - nasıl beceriyorlarsa - kavganın özünü sınıflar üstü “etik” kavramlara endeksleyenler adına kaygı duymuyorum. Ama onların çabalarından işçi sınıfı ve tüm emekçiler adına kaygılanıyorum.

Bu kaygımın da özellikle sonuçları bakımından maddi temelleri olduğuna inanıyorum. Bir kere bu misyon çok ustalıklı ve yaygın bir şekilde yerine getiriliyor. Bilirsiniz, Marksizm- Leninizm üzerine yazılanlar çoğunlukla belli birkaç kavram üzerine odaklanır; “Sınıf Mücadelesi”, “Proletarya Diktatörlüğü” ve “Ulusların Kendi

Kaderini Tayin Hakkı”. Misyonun görevi, tüm kavramların içeriğini boşaltmak olsa da aslında hedefte birinci kavram, yani sınıf mücadelesi var. Hatta sınıfın kendisi var. Bir yandan işçi sınıfının mücadele örgütlerine ve sınıfsal mücadele hakkına -ki bu demokratik bir haktır- saldırı olurken, diğer yandan güya gelişen teknolojinin sonucu olarak üretimden gelen gücünü giderek azaltan bir süreç yaşanıyor. Bu yazının asıl konusu olan, yaşanan süreçlerin tanımındaki saptırma yani dezenformasyon da bu saldırının önemli bir tamamlayıcı unsuru...

Dezenformasyon birçok değişik tarzda yapılıyor. Bunlardan bir tanesi; “robot teknolojisinin giderek gelişmesinin bir sonucu olarak artık iş gücünün giderek kalifiyeleşmesi ve niceliksel olarak azalması ve fordist üretim biçiminin giderek azalma sürecinin tamamlandığı” (bunun da olumlu bir şey olduğu) iddiasıdır. Bu süreç tamamlandığına göre (!); doğal olarak fabrikalarda çalışan nitelikli, yüksek ücretli ve az sayıdaki iş gücünün sınıfsal bir çelişkisi olamaz, hatta bu iş gücü sınıf bile olamaz, dolayısıyla sınıf mücadelesinin bir anlamı da kalmamıştır. Bu durumda üretimi durdurumaktan kaynaklanan (grev) yaptırım gücünün işlevi de kalmamış oluyor. Giderek, sendikal mücadelenin, örgütlenmenin ve sınıfsal davranmanın, nihayet sınıfsal düşünme ve değerlendirmenin gereği, hatta alt yapısı yoktur sonucuna kadar varıyoruz.

Oysa bu süreç henüz tamamlanmamıştır. Ta-

mamlanacağı da asla kesin değildir. Bu tezi savunanlar argümanlarını, bilimsel araştırmalara, istatistiklere dayandırmıyorlar. Aksine; bilim kurgu romanları ve filmleri, ayakları havada – sözde - saptamaların bol miktarda ve yaygın tekrarları, “kanı oluşturma tekniklerinin” en ileri diğer yöntemlerin desteği ile misyonlarını yerine getiriyorlar.

Dikkatlerden kaçırdığı bir diğer gerçek de yaşamda birçok sürecin aynı anda yaşanmakta ve birbirlerini etkilemekte olduğudur. Bu süreçler, birbirini geriletebilir, hızlandırabilir ve yepyeni başka süreçleri başlatabilir. Örneğin teknolojinin gelişmesi bazı tüketim gereçlerinin daha kolay ve daha hızlı üretilmesi, yeni tüketim gereksinimleri yaratıyor. Şöyle bir baktığımızda; bugün neredeyse olmazsa olmaz dediğimiz birçok tüketim gereksiniminin, yaşantımıza yine sonradan giren başka tüketim araçlarının yaşantımızda yarattığı yapısal değişiklikler sonucu olarak ortaya çıktığını görürüz. Bu artan bir süreçtir ve yeni üretim alanları ve yeni iş gücü gereksinimleri ve yeni sınıfsal ilişkiler demektir.

Ayrıca Kapitalizmin içinde barındırdığı, sadece öteleyebildiği, kendi yapısal krizinin doğal çözüm refleksi yayılmaktır. Kapitalizm, bulabildiği her metrekare alanda kapitalist üretim ilişkilerini inşa ve revize eder. Derinleştirir. Bu da yeni işgücü, yeni sömürü ilişkileri, yeni sınıfsal ilişkiler ve yeni sınıfsal mücadele alanları anlamına gelir.

Bu tezin savunucularının bilimsel araştırma ve istatistikleri çarpıtmasına en büyük örneklerden biri de iş kazalarının nüfusa oranla artmasına bir anlam yüklememeleridir. (Burada söz konusu olan ölüm ve yaralanmalara yol açan ya da hayati tehlike yaratan iş kazalarıdır.) Halbuki iş kazalarının –giderek gelişen teknolojiye karşın - nüfusa göre artışın ortaya çıkardığı gösterge, emek ve işgücü kullanımındaki artıştır.

Yukarıda “Dezenformasyonun” birçok değişik tarzda yapıldığından söz etmiştim. Şu ana kadar onlardan bir tanesini ele alıp irdelemeye çalışıyorum. Bu tarzın temel özelliği; her ne ka-

dar verileri çarpıtması, kimisini yok varsayıp, kimilerini de abartarak öne sürmesi açısından “kelimenin tam anlamıyla bir dezenformasyon” olmaktan kurtulmama da, kendi içerisinde bir tutarlılığı olmasıdır. O yüzden, yaşamı ve dünyayı sınıf kavgası penceresinden gözlemlemeye ve açıklamaya çalışan birçok düşünür, yazar- çizerin ve benim gibi bu kavgaya kıyasından köşesinden bir parça katkı koymaya çalışanların temel hedefidir. İdeolojik kavga asıl bu dezenformasyonla yapılmaktadır, yapılmalıdır.

Ancak, bu dezenformasyon tekniğinin tamamlayıcısı ve belden aşağı çalışan tetikçisi olan bir tarz daha vardır ki; yazının en başında da “Zorum;” olarak belirttiğim ”sınıf mücadelesi ve tarihinin yok sayılması, daha doğrusu yok saydırılması misyonunun, bu birikiminin ustalarından alıntılar aracılığıyla yapılması” tarzıdır. Aslında bu tarzın da hareket noktası (!) birinci tarzın aynıdır. Ancak birinci tarz, Marksist öğretiyi kafadan saldırarak bize daha tutarlı bir ideolojik mücadele olanağı sunarken, diğeri Marksizm’le mücadelesini Marks, Engels ve yine bir Marksist olan Lenin üzerinden yaparak belden aşağı çalışmayı yeğlemektedir. Son zamanlarda Marksizm Leninizm, sosyalizm ve sınıf mücadelesi konularında odaklanan yazılarda sıkça kullanılan iki “popüler” alıntı var.

Bunlardan biri Marks’ın: “Ve şimdi bana gelirsek, modern toplumda sınıfların varlığı ya da bunlar arasındaki mücadeleyi keşfetme onuru, haliyle bana ait değildir. Benden çok daha önce burjuva tarihçileri, bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini, burjuva iktisatçıları da sınıfların ekonomik yapısını açıkça anlatmışlardır. Benim yeni olarak tanıtladığım şey: 1) sınıfların varlığının ancak üretimin gelişmesindeki belirli tarihi aşamalar ile sıkı ilişki içerisinde bulunduğu 2) sınıf mücadelesinin zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne varacağı, 3) bu diktatörlüğün kendisinin de sadece, bütün sınıfların ortadan kalkması ve sınıfsız topluma geçişten ibaret bulunduğu gerçeğidir.” (K.Marks)

Marks’ın burada anlatmak istediği açıktır:

Öncelikle sınıflar ve onların mücadelesi diye bir şey vardır. Üstelik bu benim keşfim değildir. Benden önceki burjuva tarihçileri, bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini, burjuva iktisatçıları da sınıfların ekonomik yapısını açıkça anlatmışlardır.

Marks özellikle sonraki 3 maddede belirttiği şey sınıf mücadelesinin zorunlu olarak Proletarya Diktatörlüğüne varacağı ve bunun sınıfsız topluma geçişten ibaret olduğudur. Yani hedef sınıfsız toplumdur. Burada kendiliğinden oluşan bir çıkarsama var. O da sınıf mücadelesinin sınıflar var olduğu sürece devam edeceğidir.

İlginç bir şekilde Marksın aslında sınıf mücadelesinin başat olduğu yolundaki vurgulamasının aksine bu alıntıdan sınıf mücadelesinin belirleyici etmen olmadığına dair anlamlar çıkarmak gibi absürt yaklaşımlarla karşılaşılıyor. Örneğin bu alıntıda; “modern toplumda sınıfların varlığı ya da bunlar arasındaki mücadeleyi keşfetme onuru, haliyle bana ait değildir. Benden çok daha önce burjuva tarihçileri, bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini, burjuva iktisatçıları da sınıfların ekonomik yapısını açıkça anlatmışlardır.” söylemini büyük bir pişkinlikle, Marks’ın sınıflar arası mücadelenin tarihin belirleyici etmen olduğu tezini bir burjuva tezi olarak kabul ettiğini iddia ediyorlar. Oysa Marks kendisinin bir kuramcı olarak öteden beri süren bu kavganın tarihsel gelişiminin bir parçası olduğunu ve bu mücadelenin zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne varacağını tanıtladığını söylemektedir. Dolayısıyla proletarya diktatörlüğünün onun kişisel bir tercihi olmaktan öte, bir zorunluluğun parçası olduğunu vurgulamaktadır.

Diğer “popüler” alıntı ise Lenin’den... Aslında yukarıda Marks’tan yapılan bir alıntıya atıf yapıyor Lenin ve onun da vurguladığı proletarya diktatörlüğü...

Lenin: “Marks’ın öğretisinin özü, sınıf mücadelesiydi. Durmadan söylenen ve durmadan yazılan şey, budur. Ama, bu doğru değildir. Ve Marksizm’in oportünist çarpıtmaları, onu burjuvazi için kabul edilebilir bir duruma getirme-

ye yönelen çarpıtmalar, kolayca bu yanlışlıktan kaynaklanırlar. Çünkü sınıf mücadelesi öğretisi Marks tarafından değil, ama Marks’tan önce burjuvazi tarafından ortaya konmuştur; ve bu öğreti, genel olarak, burjuvazi için kabul edilebilir bir öğretilerdir. Yalnızca sınıf mücadelesini kabul eden biri, bundan dolayı bir Marksist değildir; henüz burjuva düşüncesinin, burjuva politikasının çerçevesinden çıkmamış biri olabilir. Marksizm’i sınıf mücadelesi öğretisine indirgemek, onun kolunu kanadını kırmak, bozmak, onu burjuvazi için kabul edilebilir bir şeye indirmek demektir. Ancak, sınıf mücadelesinin kabulünü, proletarya diktatörlüğünün kabulüne dek genişleten kişi bir Marksist’tir. Marksist’i bayağı küçük (ve büyük) burjuvadan temelden ayırt eden şey, işte budur. Marksizm’in gerçekten anlaşılıp kabul edildiğini, işte bu denektaşı ile sınamak gerekir“ (Lenin; Devlet ve Devrim; 2 ciltlik Seçilmiş Eserleri, C. II, s. 182)

Lenin: “...Ancak, sınıf mücadelesinin kabulünü, proletarya diktatörlüğünün kabulüne dek genişleten kişi bir Marksist’tir” diyerek sınıf mücadelesinin aynı zamanda bir iktidar sorunu olduğundan söz ediyordu. Esasen işaret ettiği II. Enternasyonalin; sınıfsal iktidarı, hatta sosyalizmi hedeflemeyen “onu (Marksizm’i) burjuvazi için kabul edilebilir bir şeye” indirgeyen tavrıydı...

Oysa bu alıntılardan yapılacak çıkarsama o kadar net iken, Marks’ın da Lenin’in de sınıf mücadelesinden başka bir şeyi temel aldıkları iddia edilmekte. “Ezilenler” diye sınıflar üstü kavramlardan söz ediliyor. Bu bir yere kadar doğru ve kabul edilebilir bir kavramdır. Ama sınıf kavramını belirsizleştiren, bulanıklaştıran “Ezilenler Marksizm’i” oluşturmaya kalkmak, sınıf kavgasında burjuvazinin üretebileceği en büyük dezenformasyonu yeniden üretmektir. İşçi sınıfının temel mücadele silahı olan Marksizm’i kadükleştirme misyonudur.

İşçi sınıfı, kendi sınıfsal mücadelesini sürdürürken doğal olarak Egemen sınıflar tarafından, ezilen her kesimin de yanında yer alır, on-

lara omuz verir. Bu sınıfsal mücadelenin doğal sonucudur. En azından işçi sınıfı kendi sınıfsal mücadelesi içerisinde tüm ezilenlerle birlikte olması gerektiğini sınıfsal refleksleriyle öğrenir ve uygular. İşçi sınıfı partisinin yol göstericiliği de elbet bunu kolaylaştırır ve ideolojik zemin hazırlar. Ama kavganın asıl eksen ve dinamizmi, iktidarı da kapsayan yani Proletarya Diktatörlüğünü hedefleyen sınıf kavgasıdır. “Ezilenlerin diktatörlüğü” diye bir şey olamaz. “Çünkü proletarya diktatörlüğünün asıl amacı işçi sınıfı dahil tüm sınıfların yok olduğu sınıfsız topluma geçişi sağlamaktır”. Proletarya Diktatörlüğü, bir intikam operasyonu değil tarihsel bir zorunluluktur.

Bu noktada alıntıları durdurmak gerekiyor. Yukarıdaki iki alıntıyı da ideolojik mücadeleyi alıntılar üzerinden, sure ve ayetler yerine skolasitik formülleri koyarak yürütmenin adeta bir dinsel ritüele nasıl dönüşebileceğine örnek olarak verdim. Aynı zaman da sınıf mücadelesi karşıtı misyonlara nasıl çanak tutabileceğini göstermek istedim.

Asıl amacın “ne yaparsak daha Marksist-Leninist görünürüz” üzerine araştırmak yerine “bütün gerçekliği ile devam ede gelen sınıf mücadelesine destek olup, bu mücadeleyi günümüz veri ve araştırmalarının ışığında geliştirerek nasıl zafere ulaştırırız” olması gerekiyor.

Ben; sınıfların varlığının ancak üretimin gelişmesindeki belirli tarihi aşamalar ile sıkı ilişki içerisinde bulunduğu ve sınıf mücadelesinin zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne varması gerektiğini“ Marks’ın koyduğu kurallar” olarak değil, sınıf mücadelesi tarihselliği içerisinde “Marks’ın irdeleyip ortaya çıkardığı gerçekler” olarak görüyorum. Yaşamın ve sınıfsal mücadelenin dinamizmi içerisinde sürekli yenilerinin eklendiği diğer gerçekleri irdeleyip ortaya çıkarmamızda ayaklarımızı yere sağlam basmamızı sağlayacak, bize kılavuz olacak gerçekler...

Bütün bu tartışmaları, kendisini iktidar ambarrında gören zafere susamış devrimcilerin rüyası olarak görenler çıkacaktır. Öyle ufukta bir devrim falan da yokken “sınıf mücadelesinin zorun-

lu olarak proletarya diktatörlüğüne varması gerektiği yolunda tartışmanın ne anlamı var” diye düşünülebilir.

Ama zaten sınıf mücadelesi, iktidar arifesinde yapılan bir “devirme” girişimi değildir. İşçi sınıfı için bu mücadele, uzun erimli, öteden beri süren bir mücadeledir. Aynı zamanda ekonomik ve demokratik haklar için yapılan, kendini yeniden üretme aracıdır. Bu yüzden de proletarya diktatörlüğünün doğru tanımlanması çok önemlidir. Bahsettiğimiz kaçınılmazlığın farkında olması, onun bu mücadelesinin kendisine kazandırdığı derslerin sonucudur. Yani sözünü ettiğimiz kaçınılmazlığın nedeni, kapitalist sömürünün de kaçınılmaz sonucunun burjuva diktatörlüğü olmasıdır. Proletarya diktatörlüğü bir anlamda burjuva demokrasisinin aslında bir burjuva diktatörlüğü olduğunu bize hatırlatan bir kavramdır.

Sadece ekonomik ve demokratik kazanımların genişletilmesi değil, bunların korunması aşaması da sınıfsal mücadelenin bir parçasıdır. Bu mücadele en geniş demokratik hak ve kazanımlar eşliğinde bile olsa dahi, geçmişin ezen sınıfları için sonuç itibarı ile bir diktatörlüktür.

Demokrasi mücadelesi, konjonktürün olanak ve sınırlamalarını dikkate almayı gerektirebilir. Aynı şey sınıf mücadelesi içinde geçerlidir. Ama sınıf mücadelesinin tanımı ve ilkeleri, bu mücadele adına yapılan analizler, yaşamsal gerçeklerle sınıksız bağlı olmak zorundadır. Güncel gerçeklik tavizsiz şekilde ortaya konmazsa, öncelikle bu mücadeleye zarar verir. Bu gerçekler, ne kadar karmaşık olsa ve geniş kitlelere anlatabilmek adına bir takım zorluklar taşısa bile, yine de sınıf mücadelesinin en büyük dostudur.

“Hikmetinden sual olunmaz” hiçbir kişi, kurum ve kavram olmadığını düşünen biri olarak proletarya diktatörlüğünün tartışılmaz olduğunu doğal olarak savunmuyorum. Ancak burjuvazi veya popüler(egemen) kültürün kabul edilebilirlik sınırlarında kalabilmek adına kavramların sulandırılmasının yanlış olduğunu söylüyorum.

Erdoğan Kimin Özel Yaşamına Müdahale Etti ki?!..

— Süleyman Şahin

-I-

Bilmem farkında mısınız; Bay Erdoğan sık sık “Biz kimin özel yaşamına müdahale ettik ki?” demeyi pek seviyor ve bu sözü de en çok haklarımıza, özgürlüklerimize, kendi taraftarlarının yaşam tarzından farklı olan yığınların yaşam tarzlarına en hoyrat, en ağır biçimde saldırıya geçtiği anda daha sık tekrarlıyor. Ve toplum en hararetli biçimde bu saldırıyı tartışırken de, tam bir şark kurnazlığıyla hizmetinde olduğu sermaye sınıfı adına sessiz sedasız “malı götü-rüyor”; yani işçi ve emekçilerin canına okuyacak –örneğin işçinin kıdem tazminatlarını kuşa çevirmek gibi- kararları tereyağından kıl çeker gibi alıyor. Üstelik böylece yığınların en geri kesimlerinin -kendisinin de paylaştığı- önyargılarını okşayarak, taraftar kitlesini farklı olanlara düşmanlaştırıp kemikleştirerek bir taşla iki kuş vuruyor.

Bertrand Russel’in ilginç bir yobaz tanımı vardır: “Yobaz; kendi düşünce ve inançlarını kesin ve tek doğru sayan; başka türlü düşünölebileceğini, başka türlü bir inanç taşıyabileceğini bir türlü aklına sığdıramayan, bunu kabullenmek bir yana, kendinden farklı olanı aşağılayan, ez-meye çalışan ve gücünün yeteceğine inandığında da onlara yaşam hakkı tanımayan kişidir.”

Bu tanım, tam da dinci gericiliğin ve/veya

milliyetçi gericiliğin yarattığı, gerçekliği anlama-bilmekten yoksun “dar kafalılığı” ortaya koymaktadır. Ve bu anlayış yalnızca kendini tek doğru saymakla kalmaz, farklı olanlara karşı en ağır baskıyı, en gaddar zalimlikleri uygulamayı, en vahşi cinayetleri işlemeyi kutsal bir görev sayar. Hele bu anlayıştaki dar kafalı bir yobaz, en büyük yetkileri elinde toplarsa ve arkasına fanatik büyük kitleleri alarak onları saldırgan bir düşmanlık ideolojisiyle kemikleştirirse, o toplumda mazlumların (tüm ezilen ve sömürülenlerin büyük baskılara uğraması, derin acılar çekmesi mukadderdir. Bu durumda ezilenler, -eğer onursuzca bir boyun eğmeyi kabullenip köleleşmek istemiyorlarsa- temel hakları, ek-mek, onur ve özgürlükleri uğruna ağır bedeller ödemeyi ve savaşmayı göze almalıdır. Çünkü kabullenmek, acılarını ve kayıplarını azaltmayacak, tersine daha çok artıracak ve zulmün ömrünü uzatacaktır.

Tam bu noktada şunu, görünenin arkasındaki asıl görülmesi gerekeni açığa çıkarıp dupduru ortaya koymak, yani siyasi gericiliğin sınıf özünü en anlaşılır biçimde deşifre etmek gerekir: Sınıflar mücadelesinin temel yasasıdır; her sömürü ve zulüm rejiminin, her siyasi gericiliğin arkasında egemen sömürücü sınıfların acımasız ve kanlı ekonomik çıkarları yatar. Sömürü sistemlerinin tehlikeye düşeceğini gördüklerinde,

bir anda 'liberal, demokrat' makyaj ve maskelerini atıp zalim yüzlerini ve kanlı dişlerini gösterirler. Örneğin bir polis devleti inşa etmekle yetinmeyip devletin örtülü desteğinde bir sivil milis güç örgütlerler; ahlak-din-gelenek-millet-kutsal devlet... olgularını sömürerek nefret dolu bir kitle desteği yaratırlar. Bu anlayışın yoğunlaşmış ifadesi olan dar kafalı demagogu, ilkel bir fanatiği - Hitler, Mussolini, Evren, Erdoğan...- iktidara taşırlar. Bunların demagogjeleri ne denli ilkel, ne denli saldırgan olursa yığınlar üzerinde etkisi o denli büyük olur. Bu siyasi figürlerin başvurmayacakları hiçbir çarpıtma ve yalan ve kullanmayacakları hiçbir değer ve araç yoktur. Söyledikleri arasındaki çelişkiler, yalanlarının kaba ve inandırıcılıktan uzak olmaları hiç önemli değildir; çünkü top-lumun en örgütsüz ve en geri kesimlerinde -ben senin bilmem nerenin kılı olayım- dedirtecek kadar yarattıkları büyülenmişlik, farklı olanlara ve karşıtlarına karşı uyandırdıkları nefret her türlü rasyonel akıl yürütmeyi olanaksız hale getirmiştir.

Bütün bunlarda şaşırtıcı bir yan yoktur. Çünkü burjuvazi daha iktidara geldikten hemen sonra, devrimci, özgürlükçü, laik niteliklerini hızla yitirmiş, muhafazakâr ve gerici bir niteliğe bürünmüştür. Bu evreden sonra ise bütün temel hak özgürlüklere sahip çıkan ve onları biçimsel-likten çıkararak toplumsal bir öze kavuşturan çağın devrimci sınıfı proletarya olmuştur. Burjuvazi ise tekelci-emperyalist aşamaya ulaştığında da, büsbütün gerici bir sınıf olmuştur. Türkiye gibi emperyalizmin etkisinde geç kapitalistleşen ülke burjuvazileri ise hiçbir zaman ilerici olmamıştır; tersine içsel bir olgu haline gelen emperyalizmle iç içe ve ülkedeki en gerici güçlerle ittifak kurarak ve toplumun sol yanını felç ederek gerici ve zalim bir rejimi inşa etmişlerdir. Bu nedenle de burjuva liberal (özgürlükçü) iktidar araçlarına değil de esas olarak zor ve şiddet aygıtına bel bağlamışlar, militarist kanlı darbeler dahil bunları en yoğun şekilde kullanmışlardır. Lenin'in dediği gibi, kapitalizmin tekelci aşaması, politik planda siyasi gericiğe tekabül eder. Özellikle de sol yanı sürekli

kırımlara uğramış ve felç edilmiş Türkiye gibi bir ülkede.

Erdoğan'ı ele alalım; gerçekte bir muhafazakâr (tutucu, konservatif) değil, düpedüz bir mürteci (gerici)dir ve 'ileri demokratlık' bir yana demokratlıkla da uzaktan yakından ilgisi olmayan bir zattır. İdeolojik olarak hayali, en büyük kentlerde yaşayanlar dahil tüm insanlarımızı küçük bir Anadolu kasabasının tutucu kültürü ve yaşam tarzına hapsetmek gibi imkânsız gerçekleştirmektir. Ama yeri geldiğinde liberalleri, AB'yi kullanabilmek için demokrat da görü-nür. Fakat ihmal edemeyeceği tek güç vardır: Ona iktidar yolunu açan, kendilerine canla başla hizmet ettiği emperyalizm ve işbirlikçisi tekelci burjuvazinin çıkarları. Bu güç adına ve ona hizmet etmek üzere iktidardadır. Bunu unuttur gibi olduğunda, yani kendinde özel güç veh-mettiğinde burjuvazi ona ayar verecektir ve bunu anlamadığında ise iktidardan tepetaklak düşecek, burjuvazi ise iktidarını tazeleyecektir.

Bizim de göz önünde tutmamız gereken birkaç temel gerçek ve yerine getirmemiz gereken ivedi görevlerimiz vardır: Sınıfın karşısına sınıfı, burjuvazinin kafaları karıştıran bulanık burjuva ideolojisine karşı devrimci ideolojinin aydınlatıcı gücünü koymak ve burjuva politika-sına karşı devrimci politikayı hayata geçirmek. Temel hedef şu olmalıdır: Burjuvaziden ve onun bütün iktidar ve muhalif kesimlerinden ideolojik olarak, politik olarak, örgütsel olarak tam kopuş; düşman sınıfa tam cepheden yığınsal saldırı. Bütün bunlar için ise "Nereden başlama-lı?" sorusunun cevabı da; bütün bu süreci ustaca örgütleyip yönetecek; bütün tepki, öfke, direniş ve başkaldırıları - onlara bilinçlilik, örgütlülük, derinlik ve yaygınlık kazandırarak- bir-birine bağlayacak ve biriken enerjiyi devrimci bir sel yatağında toplayacak bir öncünün, işçi sınıfının devrimci partisini bir an önce yaratmak ve işe koyulmaktır. Dünyayı değiştirebilmek için, onu doğru anlamak gerekiyor. Devrimci öncü eliyle bilimsel sosyalizm, onun sahib-i aslisi olan işçi sınıfıyla buluşturulduğunda karanlığın dağılıp

şafağın sökmesi yakınlaşacaktır.

-II-

Yiyin Efendiler Yiyin*

Rönesans hareketinin büyük düşünürü Montaigne'nin Denemeler'ini ilk kez 16 yaşındayken okumuş ve “Özgürlük Üstüne” başlıklı denemesinin ilk tümcesini okur okumaz derinden etkilenmiş, adeta çarpılmışım: “**Özgürlüğe öyle düşkünüm ki, koca Hindistan'ın bir köşesini bana yasak etseler dünyanın tadı kaçır nerdeyse.**” (1) Düşünün bir, Hindistan'ın derinliklerinde hiçbir zaman gitme ihtimaliniz olmayan bir köy size yasaklandığı için bütün huzu-runuz kaçıyor. Bu ne müthiş bir özgürlük anlayışıdır; bundan etkilenmemek mümkün mü?

Aradan bunca yıl geçti, birkaç gün önce 63 yaşıma bastım. O günden bu güne özgürlük anla-yışım, yasaklara ve yasaklamalara karşı tepkim ve nefretim arttı, eksilmedi. Bir açık hava hapishanesine çevrilen bu güzel ülkenin hapishanelerinde, hücrelerinde, ondan çok daha beter zor kaçaklık yıllarında, bu özgürlük tutkum daha da kökleşti. Bunca yıldır yasakların yasak-lanması için, yani özgürlük uğruna, insan onuru ve adalet uğruna, baskı, zulüm ve sömürü düzenine karşı savaşılageldim. Örneğin, tam otuz üç yıl önce “**herkesin anadilinde eğitim hakkı**”nı savunduğumuz ve yazdığımız için yargılandık. O nedenle biri çıkıp da bana hâlâ neyi düşünüp neyi düşünmeyeceğimi, ne yazıp ne yazmayacağımı, ne konuşup ne konuşma-yacağımı, neye inanıp neye inanmamam gerektiğini, ibadet yerimin neresi olduğunu, hangi dille konuşmak ve yazmak zorunda olduğumu, ne içip ne içmeyeceğimi söylemeye, belir-lemeye, dayatmaya kalktı mı tüm huzurum kaçıyor, insanlık onurumun ağır saldırıya uğradığını hissediyorum ve içimi derin bir acı ve sınırsız bir öfke ve isyan duyguları dolduruyor.

Başbakan Erdoğan, kendisinin ve ailesinden hiç kimsenin tek yudum içki içmediğini

belirttik-ten sonra “İsteyen istediği kadar içiyor. Aksırıncaya, tıksırıncaya kadar içiyorlar. Sekiz yıldır neyi yasakladık?” dedi.

“Aksırıncaya, tıksırıncaya kadar” sözünün aslı, “içme”yle değil, “yeme”yle ilgilidir. “**Milletim nev'-i beşerdir, vatanım rûy-i zemin! (İnsanlık milletimdir, yeryüzü vatanım)**” diyen büyük bir ozana, özgür düşünceli gerçek bir aydına, Tevfik FİKRET'e aittir. Fikret, ünlü şiire şöyle başlar:

HAN-I YAĞMA

Bu sofracık, efendiler - ki iltikama muntazır

Huzurunuzda titriyor - şu milletin hayatıdır;

Bu milletin ki mustarip,

bu milletin ki muhtazır!

Fakat sakın çekinmeyin,

yyin, yutun hapır hapır...

(Yağma Sofrası (2)

Bu sofracık, efendiler, - ki yutulmaya hazır

Huzurunuzda titriyor - şu milletin hayatıdır;

Bu milletin ki acılar içinde,

bu milletin ki can çekiştir!

Fakat sakın çekinmeyin,

yyin, yutun hapır hapır...)

Yiyin efendiler yyin: bu han-ı iştiha sizin,

Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yyin!

(Yiyin efendiler yyin: bu iştah kabartan sofranızın,

Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar

yyin!)

.....

• Fikret, bu ünlü şiirini, 1908'de iktidara gelen İttihat Terakki yönetiminin yolsuzluklara iyice bulaştığı ve insanları susturmak için katı bir zorbalığa yöneldiği bir ortamda ikti-darın

soygun ve şiddetine karşı öfkesini ve nefretini gür bir sesle dile getirmek için yazdı.

• Bir söz vardır : “Güç ve iktidar yozlaştırır, mutlak iktidar mutlak yozlaştırır. “ Karanlık baskı rejimini ortadan kaldırma, özgürlüğü ve meşrutiyeti getirme iddiasındaki İttihat Terakki Fırkası, bütün burjuva partiler gibi iktidara el koyduktan sonra kısa sürede bu değerlere ihanet etti; Fikret’in deyişiyle “**Kanun diye diye kanun tepelendi**”, iktidar hızla çürüyüp bir zorbalık ve soygun rejimine dönüştü. Daha önce (Abdülhamit döneminde) mazlum olanlar, şimdi zalim olmuşlardı. Altı delik çizme ve ayakka-bılarla iktidara gelenler ve iktidar sahiplerine yanaşanlar birkaç yıl içinde büyük tüccar, büyük zengin, büyük iş adamı oldular. Fikret, bu yönelimi sezer sezmez onlardan desteğini çekti, Kendisine önerilen Maarif Nazırlığı’ nı (Milli Eğitim Bakanlığı) elinin tersiyle itti ve öfkesini büyük bir cesaretle ve en gür sesiyle şiirlerinde dile getirdi. (3)

Verir zavallı memleket, verir ne varsa, malini

Vücudunu, hayatını, ümidini, hayalini

Bütün ferâğ-ı hâlini, olanca şevk-i bâlini.

Hemen yutun düşünmeyin haramını,

helalini...

Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı iştiha sizin,

Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!

.....

(Verir zavallı memleket, verir ne varsa, malını

Vücudunu, hayatını, ümidini, hayalini

Olanca rahatını, tüm yaşam sevincini

Hemen yutun düşünmeyin haramını, helalini...

Yiyin efendiler yiyin:

bu iştah kabartan sofranız,

Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!)

Özetle bu şiir, adaleti gerçekleştirmek için

iktidara gelip de en büyük adaletsizliklere ve yol-suzluklara yönelmiş, hürriyeti getireceğini vaad edip acımasız zorba bir rejim kurmuş, hizmetinde olduğu ticaret burjuvazisiyle birlikte milletin malını ve kanını en büyük aç gözlülükle sömürmüş; birkaç yıl içinde yandaşlarından büyük zenginler türetmiş bir burjuva iktidar için yazılmıştır.

Bu harmanın gelir sonu, kapıştırın giderayak

Yarın bakarsınız söner bugün çıtırdayan ocak

Bugünkü mideler kavi, bugünkü çorbalar sıcak

Atıştırtın, tıksırtın, kapış kapış, çanak çanak...

Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı pür-neva sizin

Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!

Tevfik Fikret (Haziran, 1912)

Ortadoğu uzmanı ünlü burjuva tarihçisi Bernard Lewis’nin önemli bir gözlemi var: “**Ortadoğu ve Batı’nın ekonomik yaklaşımlarındaki farklılık, hiçbirinin önleyemediği yolsuzluk yöntemlerinde bile açıkça görülür. Batı’da para piyasada kazanılır ve iktidar satın almakta kullanılır. Doğu’da iktidar ele geçirilir ve para kazanılır.**” (4)

İçkinin zararlarından gençleri koruyacaklar-mış. Vahşi kapitalizmin bu gözü dönmüş temsilci-lerinin gençleri korumak gibi bir düşünceleri olabileceğini düşünmek saçmadır. Gençlerin parasız, bilimsel, demokratik ve nitelikli bir eğitim olanaklarını elde etmeleri, sağlıklı beslenme, barınma olanaklarına kavuşabilmek, ancak dışa dış mücadele verilerek ve siyasal iktidar ve onun sınıf karakteri değiştiğinde kazanılabilecek olanaklardır. Yeterince yurt yaptırılmadığı için çocukların ezici çoğunluğu barınma konusunda sıkıntı ve perişanlık içihdeler. Oysa eğitimi o denli pahalı hale getirdiler ki, günümüzde İstanbul nüfusunun yaklaşık % 55’i kent yoksulu olarak gecekondularda yaşıyor ve onların çocuklarından sadece % 1,5’i üniversite öğrencisi. Gençlerin ezici çoğunluğu işsiz. Öyle

olduğu için de uyuşturucu çetelerinin, cemaatçi din baronlarının, mafyanın... etkilerine açık ve savunmasız durumdalar ve göz göre çürüyorlar.

Ayrıca çalışmak isteyen ve bir iş için çırpınan insana iş veremezseniz veya çalışan bir insanın elinden işini alırsanız onu yalnızca açlığa ve yoksulluğa mahkûm etmiş olmuyorsunuz; aynı zamanda bu insanın kendisine olan saygısını, özgüvenini, onurunu, kişiliğini elinden almış oluyorsunuz, onu hiçleştiriyorsunuz; genç insanı yalnızlığa mahkûm ediyor ve tüm sağlıklı insani ilişkilerden soyutlamış oluyorsunuz. Ne var ki vahşi kapitalizmin gerici temsilcileri için hiçbir insani ve vicdani değer, gençliğin sağlığını korumak önemli değildir. 12 Eylül mağdurlarını, Diyarbakır Cezaevi simgesini, Kürt ve Alevi sorununu, kutsal inançları, milliyetçiliği, yoksul halkın samimi inançlarını ve yoksulluğunu, anaların gözyaşlarını, militarizm, darbe ve vesayetçi bürokrasi karşıtlığını –elbette sınıf özünü gözlerden kaçırarak- özgürlük ve demokrasi özelemlerini... her şeyi iktidar uğruna, oy uğruna, soygun ve rant uğruna kullanmakta ve vicdansızca sömürmektedir. Sorunları çözmek değil, onları sürüncemede bırakıp kullanmak, politikasının temel unsurudur. Asker, üniversite ve yüksek yargı bürokrasini geriletmiş; yerine ”ileri demokrasi”yi değil, cemaat kadrolarının köşe başlarını tuttuğu acımasız bir polis devletini oturtmuş ve böylece iktidarını pekiştirmiştir.

Ne zaman içmekten söz edilse aklıma hemen Hayyam gelir ve her fırsatta dostlarla paylaştığım şu iki dörtlüğü dilime takılır:

*Felek ne cömert aşağılık insanlara
Han hamam, dolap değirmen hep onlara
Kendini satmayan insana ekmek yok
Sen gel de yuh çekme böylesi dünyaya.
Para pul, taç taht sende ama,
güzel yaşamak bizde
Senden ayıgız, bu sarhoş halimizde*

*Sen insan kanı içersin bizse üzüm kanı
İnsaf be sultanım kötülük hangimizde?*

(Çev. Sabahattin Eyüboğlu)

Elbette Bir devrimci, komünist bir aydın olarak beynimizi; yani düşünme, duyma, yaratıcı düşler kurabilme yetilerimizi bize sunulmuş en büyük armağan olarak görüyorum. İşte bu nedenle de bu yetilerimizi körelten, dumura uğratan uyuşturucu maddeleri, alkol bağımlılığını, içki içmenin alışkanlık haline dönüşmesini elbette onaylamam mümkün değil. Ne var ki güzel bir ortamda, güzel insanlarla, güzel şeyler konuşarak bir iki kadeh rakı içmenin yaşamamıza katacağı tadı inkâr edecek değilim. Hele bu sofraya şiiirle, sanatla, felsefeyle, yaşanması güzel bir dünya düşüyle, dostluk duygularıyla... donatılmışsa; o sofrada özgürlük, devrimci dayanışma ve adalete duyulan yakıcı özlemler dile getiriliyorsa... Dostlar; böyle bir ortamda –şekerime rağmen- ben sizler için de fazladan bir kadeh rakı içeceğim. Siz de lütfen bir kadeh de benim için, için. Afiyet olsun!

Dipnotlar

*Bugün söyleyeceklerimin çoğunu, üç yıl önce kaleme aldığım aşağıdaki denemede dile getirmiştım.

(1) Denemeler: Montaigne, Çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Ban. Kültür Yay. S.102

(2) Tevfik Fikret ve Halûk Gerçeği: Orhan Karaveli, Tevfik Fikret ve Halûk Gerçeği, S. 276

(3) Ölümünün 64. Yılında Tevfik Fikret: Yusuf Erdem, Kayalık Dergisi

(4) Bernard Lewis'den aktaran Melih Aşık Açık Pencere, Milliyet, 26 Ocak 2011

Ekim Devrimi Üzerine

Erdoğan Kuyucu

Paris komününden sonra devrimin ek-seninin doğuya doğru kayması sonucunda, Rusya’da toplumsal muhalefet olabildiğince yükselmişti. Bu durumun 1905 ayaklanması gibi bir sürece yol açması kaçınılmazdı. 1905 ayaklanmasının başarısızlıkla sonuçlanmış olması, “devrim” fikrini geriletmek şöyle dursun onu canlı tutan bir olguya dönüşmüştü. Alınan yenilgiden sonra Lenin, devrim yolundan asla geri adım atmadı. Yeniden bir örgütlenme modeline ihtiyaç olduğunun bilinciyle hareket eden Lenin, Bolşevik Partisi’ni yeniden örgütleyerek devrim mücadelesini yürüttü. Liberalizmden kopan ve tamamen kendi yolunda ilerleyen Lenin önderliğindeki Bolşevikler, devrim inancından ve mücadelesinden bir an olsun geri düşmediler.

Lenin Marksist teoriyi o günkü koşullara uygun hale getirdi. Mücadelenin hem teorik hem de pratik olarak yol haritasını belirledi. Çarlık Rusya’sında hükümetin aldığı savaş kararlarına da karşı çıkarak, devrim mücadelesinde, devrime giden yolun kırmızı çizgileri olduğunun işaretlerini de Bolşeviklere verdi. Lenin’in akılcı ve örgütlü tutumu, örgüt disiplini, mücadelenin her daim devam ettiğini gösterdiği gibi hatta Lenin’in ülke dışında olduğu dönemlerde bile, bulunduğu yerden sürekli bildiriler, makaleler -devrim stratejisi - propaganda yapması bir an olsun devrim mücadelesinden kopmadığını Bolşeviklere ve partiye hissettirmesi, mücadelenin daha da keskinleşmesinin olanaklarını yaratmıştır.

Proletarya Lenin’in bu kararlılığının arkasında durarak gerici, baskıcı Çarlık iktidarına

karşı savaşta olan Rusya’da bu savaşı iç savaşa çevirerek, zor koşullarda mücadele ederken Lenin’de yazılarıyla, programlarla devrime giden bu yolu hazırlıyordu.

1905’den sonra 12 yıllık bu mücadele süreci sancılı ve zor koşullardan geçerek devrim hazırlığı yapıldı. Kapitalizmin daha gelişmiş olduğu Avrupa ülkelerine daha az gelişmiş kapitalist ülke olan Rusya’da proletarya devriminin nesnel zorluklarına karşın, Bolşevik partisi gerek legal gerekse illegal alanda büyük bir örgütlü mücadeleye yürüterek, işçi sınıfı içinde örgütlenerek, mücadeleyi büyük bir kararlılıkla sürdürerek işçi sınıfını devrime hazırladılar. Dünya devrimlerinin yolunda örnek olacak, mücadeleye ışık tutacak bir devrimin gerçekleşmesini sağladılar.

1917 Ekiminde Çarlık Rusya’sında gerici, otokratik iktidarı çetin bir mücadeleyle, bir iç savaş yoluyla devirerek yerine proletarya diktatörlüğünü kurdular. Böylelikle Bolşevikler aynı zamanda devrimlerin her an her yerde olabileceğini de göstermiş oldular. Lenin’in ülkeye döndüğünde söylediği gibi “ bu devrim dünya devrimlerinin başlangıcıdır”. Devrimlerin nerede olursa olsun imkansız olmadığının gösteriydi Ekim devrimi ve bu yönüyle devrimlerin yol göstericisi olmuştur.

Lenin’in teoriyi pratiğe uygulaması, Bolşevikler’in disiplinli, kararlı tutumları, Ekim Devrimini getirmiştir. Aslında bugün de ihtiyacımız olan Lenin’in Bolşevik tarzı örgütlenmesini günümüze uyarlamaktır. Ekim devrimi, devrim mücadelemizde bize hep ışık tutan yol gösteren bir devrimdir.

Erdoğan Nereye Koşuyor

Hüseyin Habip Taşkın

Kadın bedeni üzerinde erkek egemenliği günümüzde hâlâ devam ediyor. Kadına nasıl değer verildiğini bir ülkenin sistemiyle, kültürel, sosyal, ekonomik yapısıyla anlayabilirsiniz. Her konuyu erkekler bilir mantığı ve kadından üstün olan erkek anlayışını kadın üzerinde bir hakmış gibi gören düşünce yapısı dönem dönem devleti yöneten kişilerin söylemleriyle açığa çıkmaktadır.

Eğitim sistemimize dünüyle bugünü için ‘çağdaş’ diyenler, ‘Çocuklarımıza modern eğitim veriyoruz’ diyenler sadece kendi iktidar dönemlerini övmekten başka bir şey yapmadı.

Öyle bir çağdaş eğitim almışız ki, AKP iktidarı kendi siyasi, ideolojik yapısını halka dayatmaya çalışırken, devletin tüm yapılarını kullanarak gözdağı vermeye çalışıyor.

Özgürlükten söz eden AKP, aldığı yüzde elli oyla coşarken, ardı ardına tek başına iktidara gelmesiyle, yaptırmış olduğu anket sonuçlarında birinci parti olduğunu görerek ve kendi koşullarını yaratarak şaha kalkmasıyla dünyayı ben yarattım demeye getiriyor.

Erdoğan ve AKP yaşamımıza karışmaya son sürat devam ederken, gündemi elinde bulundurmaya devam ediyor. Dindar neslin bir ayağı olan açıklamada Erdoğan: “Kızlı erkekli kalındığı gerekçesiyle öğrenci evlerine müdahale edeceklerini...” açıklarken, kimi hükümet yetkilileri de buna benzer destek açıklamaları yaptılar, kimi kamu çalışanı da “mesaj alındı gerekeni yapacağız” dedikten sonra ortalık toz dumana karıştı.

Erdoğan ve AKP kendilerini muhafazakâr demokrat olarak adlandırarak bu gibi olayları kabullenemeyeceklerini üzerine basa basa söyle-

mektedirler. Evlerde kızlı, erkekli kalanlara, ihbar edildiğinde polis baskını yapılacağını söylerlerken, bu girişimler kişilerin yaşam tarzına karışma anlamına gelir. Halkı muhbirliğe yönlendirmeye çalışırken toplumsal huzursuzluğu da beraberinde getirecektir.

Erdoğan’dan sonra içişleri bakanı Muammer Güler de konuştu: “Öğrenci evleri, apart otel ve pansiyonların bir kısmının, terör örgütlerinin yuvalandığı ve fuhuşun yapıldığı yerler olduğunu” söyledi.

Erdoğan ve AKP, öğrenci gençlikten korkuyorlar. Her hangi bir konuyu düşündükleri, yorumladıkları için korkuyorlar. Öğrenci gençlik haksızlıklara muhalefet ettiği için korkuyorlar. Baskıları bu temelde olduğu için düşünmeyen, susan, kendisini sorgulamayan bir gençlik istiyorlar.

Öğrenci gençliği ve diğer gençleri polis baskısıyla, savcı, hâkimiyle, cezaeviyle korkutmaya, baskı altına almaya çalışıyorlar.

Burası İran, Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar ve diğer ülkeler gibi olmayacak. Baskının olduğu yerde aydınlığı aralamak bu ülkenin emekçilerine, aydınlarına düşer.

Öğrencilerden, kızlardan, erkeklerden ellerinizi çekin... Giyim kuşama, insanların yaşam tarzına karışmayın. Sadece türbana özgürlük istemekle olmaz. Erdoğan ve AKP bu halka, halklara kulak vermelidir. Bir toplumu baskı altına almaya çalışmak çözüm değildir. Baskı altına aldığınızı düşünseniz de gün gelir karşınıza güçlü bir insan seli çıkar. Önüne kattığını alır götürür.

İnanın bu halk baskılara hiçbir dönem boyun eğmedi. Baskılar geçicidir.

Kışlık Saray

Kışlık Saray’da Kerenski.
Smolni’de Sovyetler ve Lenin,
sokakta o n l a r.
O n l a r biliyorlar ki, O :
**“- Dün erkendi, yarın geç.
Vakit tamam bugün,”** dedi.
O n l a r : **“- Anladık, bildik,”** - dediler.
Ve hiçbir zaman
bildiklerini bu kadar müthiş ve mükemmel bilmediler..
İşte : cepheden dönen süngüleri,
kamyonları, mitralyözleriyle,
hasretleri, ümitleri, mukaddes iştilaharı,
rüzgârda karın üstünde savrulan sözleriyle
o n l a r yürüyorlar kışlık saraya..
Putilovski Zavot’tan Bolşevik Kirof :
**“- Bugün büyük bir gündür, yoldaşlar, - diyor, - büyük bir gündür.
Ve ihtar ederim ki çapul yapmak isteyenlere
artık Kışlık Saray ve bütün Rusya işçinin ve köylünündür.”**
Tesviyeci Topal Sergey :
**“- Hey gidi dünya, - diyor, - hey,
ben 905’te on yaşında geçtim bu yoldan :
en önde iri, mazlum gözlü azize tasvirleri,
yalnayak çocuklar, kocakarlar
ve uzun saçlı papaz Gapon...**
**Karşıda, kırmızı pencerede, bütün Rusların çarı
sapsarı bakıyordu bize.**
**Kadınlar ağlaşıp toprağa diz çöktüler.
Ben kaldırmıştım ki elimi istavroz çıkarmak için
birdenbire dörtlü Kazaklar geldi karşımıza.
Kazaklar şahlanmış bir at ve simsiyah bir kalpaktılar.
Biz çocuklar bağrışarak serçe kuşları gibi düştük.
Bir at nalı ezdi benim dizkapağımı...”**
Ve Topal Sergey bacağını sürüyerek
yürüyor o n l a r l a Kışlık Saray’a..
Rüzgârdır
kardır
ve insanlardır hâkim olan manzaraya.
Lehistan cephesinden gelen köylü İvan Petroviç’in gözleri
karanlıkta kedi gözleri gibi görüyor :

“- *Ehhh, Matuşka*, - diyor, -
yeşil başlı ördek gibi toprağı attık çantaya...”
Sütunların arkasından ateş açtı Kışlık Saray,
ateş açtı yüzü güzel Yunkersler
ve şişman orospular.
Tesviyeci Topal Sergey :
“- *Hey gidi dünya*, - dedi, - *hey,*
Kerenski kalmış kimlere...”
Ve topal bacağının üstünden
düştü yere...
Köylü İvan Petroviç,
yağlı, semiz toprağı avucunun içinde görüp
ve kırmızı sakalına tükürüp
bir Ukrayna şarkısı gibi işletiyor mitralyözünü...
Gecenin ortasında kırmızı tuğladan Kışlık Saray
ve limanda üç bacalı Avrora...
Bolşevik Kitof haykırdı yoldaşlara :
“- *Yoldaşlar*, - dedi, -
tarih
yani işçi ve köylü sınıfları,
yani kızıl asker,
yani, bir meşale yakıyoruz, - dedi, -
hücuma kalkıyoruz, - dedi...
Ve Neva nehrinde buzlar kızarıırken
o n l a r bir çocuk gibi iştihali
ve rüzgâr gibi cesur,
Kışlık Saray’a girdiler.
Demir, kömür ve şeker,
ve kırmızı bakır,
ve mensucat,
ve sevdâ ve zulüm ve hayat,
ve bilcümle sanayi kollarının,
ve küçük ve büyük ve Beyaz Rusya ve Kafkasya, Sibiryâ ve Türkistan,
ve kederli Volga yollarının
ve şehirlerin bahtı
bir şafak vakti değişmiş oldu.
Bir şafak vakti karanlığın kenarından
karlı çizmelerini o n l a r
mermer merdivenlere bastıkları zaman...

Nâzım Hikmet

Nâzım Hikmet, Ekim Devrimi’ni böylesine etkili bir dille anlatarak adeta okuyucuyu devrimin içinde yaşatan bu eşsiz destansı şiirini, 13 yıla yaklaşan uzun hapislik döneminin başlarında, 1939’da Sultanahmet’teki -bugün Four Seasons Oteli haline getirilmiş olan- İstanbul Tevkifhanesi’nde yazılmıştır.